

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 16

ŠTEVILKA 10

ZIRI, OKTOBER 1977

Poslovodska konferenca vliva optimizem

Od 13. do 16. septembra je bila v Portorožu poslovodska konferenca, z naročanjem obutve za sezono pomlad-poletje 1978. Glede na to, da smo na poslovodski konferenci naročali obutev, ki jo bomo prodajali v prvi polovici prihodnjega leta, kar je za naše poslovanje pomembno.

Priprave kolekcije pomlad-poletje 1978 so se dejansko začele z ogledom sejma v Pirmasensu od 1. do 3. maja 1977. Kot je že znano, smo v začetku meseca aprila prekinili pogodbo z Erhardom W. Müllerjem, zato smo za izdelavo te kolekcije poiskali novega modelirja, prav tako Nemca iz Pirmasensa, Gerharda Wahrheita. Z njim smo pričeli sodelovati na sejmu v Pirmasensu in z naročanjem vzorčnih materialov, nato pa je priprava kolekcije zelo lepo tekla vse do kolektivnega dopusta, ko smo opravili dokončni izbor modelov.

Pri vmesnih pregledih kolekcije in izboru modelov je sodelovala pet-članska komisija poslovodij ter delavci tehničnega sektorja in prodaje.

Ze pred kolektivnim dopustom, takoj po izboru modelov, smo obutev tudi okvirno naročili, da bi s tem omogočili pravočasno nabavo materialov in tehnično pripravo. Dokončna naročila pa so seveda dali poslovodje na konferenci.

Alpina kolekcija za pomlad-poletje 1978 obsega modele ženskih salonk in ženskih sandal, nekaj modelov moških sandal ter modele moške nizke obutve v fleksivni izdelavi, katero bomo izdelali v kooperaciji (sodelovanjem) z Ratitovcem iz Zeleznikov.

Tik pred poslovodsko konferenco, 9. in 10. septembra, si je ožja komisija poslovodij ter delavci tehničnega sektorja in prodaje, ogledala sejem modne obutve v Milanu. Ogled tega sejma nam je dal priložnost, da lahko ocenimo pripravljeno kolekcijo.

Po ogledu sejma smo se že na sejmu samem pogovorili o tem, kaj je potrebno naši kolekciji ženske obutve še dodati, da bi čimbolj ustrezala.

Odločili smo se, da bomo naknadno razvili še dve skupini sandal s podplati iz plute, eno skupino sandal z elegantnimi lesenimi podplati ter nekaj modelov elegantnih ženskih natikačev. To bo treba izdelati kakor hitro bo mogoče, in jih bomo nato naknadno naročili.

Vzporedno s pripravo Alpina kolekcije, smo pripravljali tudi izbor tujih kolekcij. Dobavitelje smo pravočasno obvestili, do kdaj morajo dostaviti kolekcije za izbor. Tega roka so se v glavnem vsi tudi držali, zato je tudi izbor tuje obutve pred konferenco in samo naročanje na konferenci teklo nemoteno.

Na sejmu v Milanu smo ugotovili, da so kolekcije tistih proizvajalcev, od katerih kupujemo moško obutev, dokaj dobro pripravljene in da smo v glavnem pravilno izbrali. Morebitne novosti pa bomo izbrali in dokupili še na sejmu mode v Beogradu, ki bo od 1. do 9. oktobra.

Konferenca je sicer potekala normalno, po že ustaljenem načinu. Zadnje sezone naročamo v treh skupinah, kar se je pokazalo kot dobro. Letos smo prvič kot novost uvedli to, da so ženske obutev naročali poslovodje »na nogi«, to se pravi, da se je obutev med naročanjem obuvala, kar so vsi ocenili kot bistveno izboljšanje dela. Zaradi usnjariade smo program konference skrajšali za en dan, zato smo vse dneve, z izjemo zadnjega dne, delali od jutra do večera. Kljub skrajšanju konference je bilo delo v redu opravljeno, kajti vsi prisotni so ob zaključku pohvalili priprave, potek in organiziranost konference.

Rezultat dela na konferenci bo seveda dokončno znan šele konec avgusta 1978, ko bo zaključena prodaja naročene obutve. Na vsak način je treba omeniti tudi to, da konferenca precej pomeni tudi zato, ker se tu srečajo člani našega kolektiva, ki so sicer raztreseni po vsej državi. Zaradi tega je prav konferenca pomembna za informiranje udeležencev o dogodkih v tovarni, o naših rezultatih in načrtih, pomembna pa je končno tudi zato, ker se ob takih priložnostih krepi pripadnost našemu kolektivu. Ker je konferenca potekala nemoteno in v dobrem vzdušju, mislim, da smo poleg poslovnih ciljev dosegli še nekaj več.

Tomaž KOŠIR

alpina
30
let
tovarne obutve žiri

PROJEVODNA V
TEM TRESTUTKI

načrti, problemi

Bojan Vrtovec

**Ob krajevnem prazniku, 23. oktobru,
čestitamo vsem
delovnim ljudem in občanom!**

Proizvodnja v tem trenutku

Večja smotrnost

Prikrojevalnica je oddelek, kjer se v proizvodnji obutve prične proces izdelave. Zato smo v tem trenutku že pričeli krojiti prve plane za sezono pomlad-poletje 1978. Nepoznanemu bralcu se bo to gotovo čudno zdelo, saj se še zima ni pričela. Toda tržišče to zahteva. Pogoste grenke izkušnje, če smo zamudili sezono na trgu, so nas krepko izučile.

V proizvodnih TOZD si moramo prizadevati, da izvršujemo postavljene plane, povečujemo produktivnost in da izdelamo izdelek tako, da kakovost ustreza potrošnikom. V prikrojevalnici pa moramo vedno paziti tudi na smotno porabo materiala. Prav material za gornje dele čevljev je največja postavka v kalkulaciji za posamezni artikel. To pa narekuje več pozornosti, tako od delavcev, ki sekajo materiale, kakor kontrole, prevzema in nabave ter tehnološke priprave.

V zvezi s tem bi rad opozoril na ustrežnejši način spodbujanja na prihranek materialov pri sekanju. Tako da bo resnično vsebinsko zaživel zakon o združenem delu ki pravi, da je dohodek odvisen od vloženega dela in uspeha delavca.

Za uresničitev navedenih nalog pa bo moral vsak posameznik ali služba vložiti vse napore. Uspeh ni odvisen samo od oddelka ali posameznika, temveč od vsakogar, ki organizira, pripravlja ali dela neposredno v proizvodnji. Nimam namena kritizirati ali kazati na napake posameznikov ali oddelkov, temveč želim, da bi resnično bilo v prihodnje čim manj zastojev in napak, ker dober začetek je že prvo jamstvo tudi za boljši uspeh.

Kaj pa težave? Pred kratkim smo imeli znotraj samega oddelka največ težav s prezasedenostjo naših zmog-

ljivosti na mostnih sekalnih strojih, kjer sekamo metrske materiale. Posledica tega je, da moramo organizirati nočno izmeno in nadurno delo, kar pa se prav gotovo negativno odraža znotraj oddelka.

Smo v času ko vsebinsko uresničujemo »malo ustavo« zato bo morala slehernega

delavca prežeti zavest odgovornosti pri opravljanju delovnih opravil. To naj velja tako za vodje, preko tehnologa in mojstra, do slehernega delavca.

Združujemo svoje delo zato, da bi izboljšali svoj materialni položaj in omogočiti družbeni razvoj. Delo in uspeh pa bosta odločala o naših rezultatih.

Lojze POLJANŠEK

Kdaj proste ob prostih sobotah

Trenutno imamo na lahkem traku v proizvodnji zadnje modele za jesen-zimo in že pričakujemo prve modele za sezono pomlad-poletje.

Kar zadeva modele in količine, ki jih trenutno izdelujemo, smo zadovoljni, saj so količine posameznih modelov kar velike. Je veliko ročnega dela, kakor tudi šivanja, zato v tej sezoni res vsaka delavka dela tisto, za kar je usposobljena in imamo veliko manj premestitev in slabe volje kot v sezoni pomlad-poletje lani.

Naredimo pa pre malo parov, ker zahtevajo ti modeli veliko več vloženega dela, zato delavke že vse poletne proste sobote delajo nadure in to na obeh trakovih. Mislim, da za to zaslužijo vso pohvalo, ker brez ugovaranja razumejo položaj. Treba je vedeti, da imajo ženske ob sobotah tudi doma dovolj dela in tudi dopusta ne morejo koristiti tako kot bi želele.

V tem trenutku nam primanjkuje ojačevalnih trakov, ki jih izdelujejo naše domače tovarne, in jih rabimo za lepljenje na robove pri škornjih. Če jih ne bi sami iskali v šivalnicah v Gorenji vasi in na Colu, kjer so nam jih nekaj posodili, bi nanje čakali 2 dni. Pri nas se nihče veliko ne sekira, če kakšne

stvari ni. »Je naročeno«, pravijo, pa smo zmenjeni. V šivalnici pa nam ravno toliko pomeni svila, zaponke, trak itd. kot če ni zgornjega usnja ali podplatov in mislim, da bo enkrat že treba reči, ta in ta je odgovoren za to in to.

Na težkem traku se sezona ne poznajo tako očitno kot na lahkem traku, saj imamo tu gojzer šivano izdelavo vse leto in tudi nekateri modeli so že več let enaki. Poleg gojzer šivanih delamo še otroške polpancerje, katerih bomo naredili precej, in no-tranje čevlje, ki pa se bodo kmalu zaključili.

Vse delavke delajo najraje, ker so zgornji deli izdelani iz lahkih mehkih materialov in delov ni tako naporeno kot pri šivanju trdo podloženih planinskih čevljev. Veliko pripomb je v šivalnici tudi na nepravilne norme. Tudi med trakovi ne bi smelo biti prevelikih razlik; urediti bi se moral tudi doatek na težino dela.

Marija JUSTIN

Roki, roki...

Dajati oceno trenutni proizvodnji ni lahko. Vemo, da količinska proizvodnja ni slaba, čeprav z veliko truda, menjavami ter včasih s precej ostrim dogovarjanjem to rešujemo.

Vendar ta način v organizirani proizvodnji ne more dolgo obstati. Za vsako ceno bo treba izboljšati plansko disciplino. Planersko službo pa pojačati s sposobnimi ljudmi, spremljati dobavo materialov, sestavnih delov, skladiščna služba in nabava pa bi morali še bolj sodelovati. Vem, da nabava materialov ni lahka, vendar nekatere stvari bi se lahko nabavile dan ali dva prej. Prepozno je, kadar proizvodni oddelki sporočijo, da materialov ni...

Če se povrnem na proizvodnjo, ugotavljam, da imajo naše šivalnice premajhne zmogljivosti ali pa prevelike obveznosti. Tekaško obutev bi sekalnica in montaža naredili do časa, tako pa z zadnjo

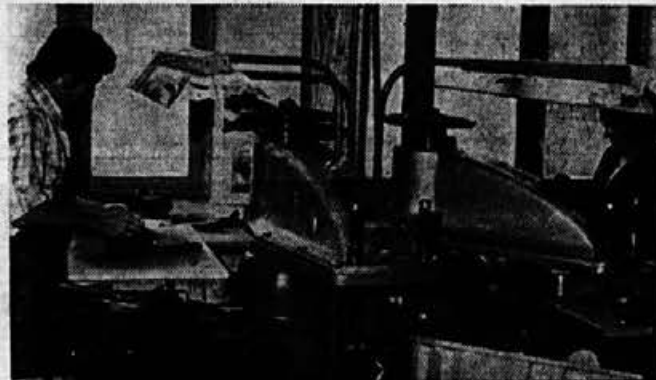
sapo lovimo, kar se ujeti da. Roki — roki, to je beseda, ki nas spremlja že ves mesec. Vse kar se je prej zamudilo, ne glede, kdo je kriv, je sedaj težko nadomestiti.

Program lahke obutve bi se odvijal normalno, če ne bi v montaži imeli toliko menjav na račun tekaške obutve. Res so bile količine velike, vendar z boljšo pripravo in organiziranostjo bi lahko dosegli še boljši rezultat.

Pri smučarski obutvi so bili roki do konca avgusta izpolnjeni. Zadnjih štirinajst dni pa je situacija slabša. Zaradi premajhne količine šal so šli delavci nazaj v sekalnico in ne dosegamo plana, za katerega smo se dogovorili. In še to. Kontrola šal in manšet v plastiki je zelo površna, če sploh obstoja.

To je le bežen pregled sedanje proizvodnje, pripombe pa so dobronamerne.

Janko OBLAK

V prikrojevalnici se začne proizvodnja

Produktivnost je porasla

Lahko rečem, da smo v letošnjem letu v lahki montaži povečali tako količinsko proizvodnjo, prav tako smo izboljšali tudi kvaliteto. Za ilustracijo nekaj podatkov. Če vzamemo za primerjavo avgust 1976 in letošnji avgust, lahko ugotovimo naslednje: lani smo v tem mesecu izdelali 74500 parov podobne obutve, letos 62750. Toda lani s 186 ljudmi, letos pa s 151 delavci. Ob tem pa se je izboljšala kakovost. Lansko leto je bilo škarta 4,3 %, letos le 2 %.

Iz teh podatkov zelo lahko ugotavljamo, koliko je porasla produktivnost.

Vse pa bi bilo lahko še boljše, če ne bi bilo toliko menjav v proizvodnji. To pa povzroča zastoj, zmanjšanje storilnosti in kvalitete. To bi bilo nujno še odpraviti in uvesti načrtno delo, ne pa da zadeve rešujemo vsak dan posebej.

Poleg napak, ki se pojavijo v tovarni, je še dovolj pomanjkljivosti, ki niso odvisne od nas. Tu mislim na zakasnitve materialov, ki jih izdelujejo drugje.

In še tolikokrat ponovljeno: planska disciplina! Nikoli nam ne uspe dokončati enega artikla, vedno delamo več artiklov hkrati. Kakšne so posledice, je jasno. Poleg drugega, se pojavi tudi delovna nedisciplinarnost in druge motnje, tako da proizvodnja nato ne teče, še kadar bi lahko.

Pri nas v oddelku tudi obe izmeni ne delata v enakih pogojih. B izmena ima nekaj slabše pogoje, zlasti zaradi pomanjkanja strojev.

Se eno stvar bi omenil, to je reševanje defektov. Tudi ti se rešujejo prepočasno.

Vse te stvari bi morali vskladiti, pa bi bilo veliko manj slabe volje, boljši delovni rezultati pa tudi osebni dohodki.

Vinko PODOBNIK

Veliko napak dotedanega dela se pokaže šele v montaži

Usnjariada je za nami

Večino tistega, kar smo si obetali, je splavalo po vodi. Dobesedno po vodi, kajti dež in mraz sta iz načrtovanega naredila klavrno podobo. Zeleni smo, da bi srečanje prispevalo k sklepanju tovariških vezi med nastopajočimi ter prispevalo k pozitivni in uveljavitvi telesnoaktivne dejavnosti med nami. Premočni in zapacani nismo bili kaj pridno zgovorni in smo le čakali, da dotrpimo. Celo tam,

Ze desetletje se širokoustimo, kaj vse da je bilo narejeno za širjenje telesne aktivnosti med našimi ljudmi; kako pa je v resnici kažejo spodnji rezultati.

Dodajmo še, da je bilo o »rekreaciji« v novi telovadnici že veliko povedanega; poznamo probleme šahistov, judoistov, nogometašev, strelcev, itd. in lahko hitro zaključimo, da je vse skupaj farsa.

Vse to sem zapisal preprosto zato, ker se prav v teh dneh začne »volilno leto« in bo prilika za konstruktivno načrtovanje našega nadaljnje razvoja več kot dovolj.

Zdaj pa še rezultati:

— ekipna uvrstitev v malem nogometu

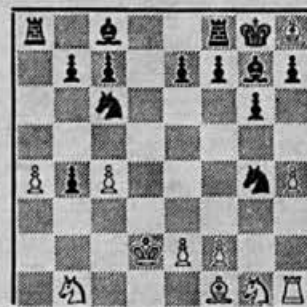
	točk
1. PEKO Tržič	19
2. TUS Kamnik	16
3. IUUV Vrhnika	14
8.—9. ALPINA Žiri	6,5
10.—11. ALPINA TOZD Prodaja	4,5

— ekipna uvrstitev v namiznem tenisu

	točk
1. TUS Slovenj Gradec	17
2. PEKO Tržič	14
3. PLANIKA Turnišče	12
9. ALPINA Žiri	4
11. ALPINA TOZD Prodaja	2

— ekipna uvrstitev v šahu

	točk
1. TUS Slovenj Gradec	17
2. PLANIKA Kranj	14
3. PEKO Tržič	12
8. ALPINA Žiri	5

— ekipna uvrstitev v streljanju — moški

	točk
1. TUS Slovenj Gradec	15
2. KONUS Slovenske Konjice	12
3. IUUV TOZD Soštanj	10
7. ALPINA Žiri	4

— uvrstitev v streljanju — moški posamezno

1. Franc BRICMAN, TUS Slovenj Gradec	
2. Franjo ZUCKO, IUUV TOZD Soštanj	
3. Franc EMERŠIČ, KONUS Slovenske Konjice	

— ekipna uvrstitev v streljanju — ženske

1. KONUS, Slovenske Konjice
2. TUS, Kamnik
3. CICIBAN, Miren

— uvrstitev v streljanju — ženske posamezno

1. Katica ČERNEC, Konus Slovenske Konjice
2. Majda PIRŠ, Tov. usnja Kamnik
3. Marija PODGORNİK, Tov. usnja Kamnik

Končna uvrstitev ekip na USNJARIADI 1977

	točk
1. TUS, Slovenj Gradec	57
2. PEKO, Tržič	48
3. PLANIKA, Kranj	39
4. TUS, Kamnik	37,5
5. KONUS, Slov. Konjice	34
6. IUUV, Vrhnika	30
7. PLANIKA, Turnišče	23,5
8. IUUV, Soštanj	22
9. ALPINA, Žiri	19,5
10. CICIBAN, Miren	17,5
11. TRIO, Tržič	10,5
12. KOTEKS-TOBUS, Ljubljana	9
13. ALPINA, TOZD Prodaja	6,5

Viktor ŽAKELJ

Usnjariado je odprl direktor Martin Kopač

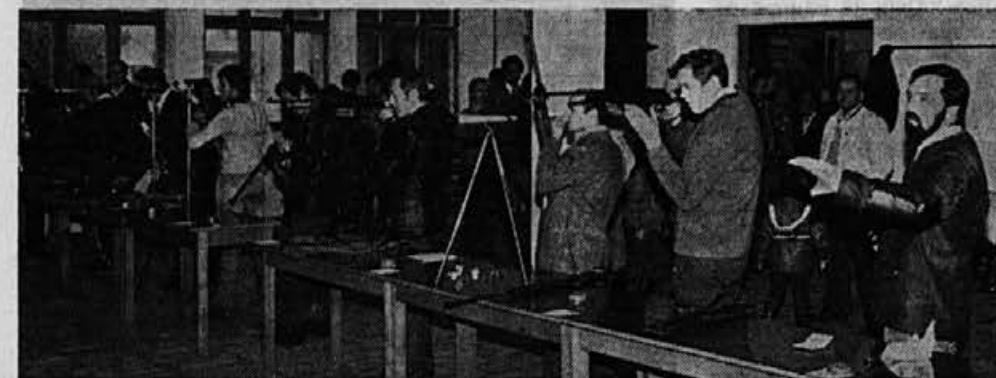
kjer so bili pogoji tekmovanja razmeroma ugodni, ni bilo tistega vzdušja, kot bi ob lepem in sončnem vremenu lahko bilo. Kljub vsemu pa kaže opozoriti na sicer nam žirovcem znane slabosti, ki se ob takih prilikah še posebno živo pokažejo. V mišlih imam naslednje:

V Žireh ni lokala, kamor bi mogli sesti vedno številnejši gostje, ki tavajo od ene do druge luknje in preklinjajo tisto, do česar smo mi že skoraj povsem ravnodušni.

Nogometno igrišče ne ustreza niti minimalnim higienskim in kulturnim normativom in človek se čudi, da je še vedno v uporabi. Dograditev skromnih garderob v starem Partizanu je verjetno z odhodom košarkarjev v šolsko telovadnico za dolga leta padlo v vodo.

Prava sreča, da so se arhitekti šole »zmotili« in zarisali tako velike hodnike, sicer res ne vem, kje bi prirejali družabne večerje, šahovska tekmovanja, večje sestanke, itd.

Kako to, da smo uspeli izpeljati zamudno strelsko tekmovanje, pa raje molčim.

Za dobre rezultate je potrebno sokolje oko in mirna roka

Misliti in hiteti — in zmagati

Vedno se lahko učimo

Bilo je lepo sončno jutro, ko smo se z dvema avtobusoma odpeljali proti Kranju.

Predstavniki Planike so nas prijazno sprejeli in nam z veseljem razkazali svoje obrate.

Najprej smo si ogledali prikojevalnico in prešival-

nico. Takoj sem opazil, da delavke v prešivalnici ne delajo v tako natrpanih prostorih kot pri nas. Vsaka delavka ima večji delovni prostor, kar vpliva tudi na boljše počutje. Mize so obložene z ultrapasom, kar je tudi lažje za čiščenje. To

spremembo so opazili tudi tisti naši delavci, ki jim je prešivalnica bolj poznana.

Mi smo bili seveda bolj pozorni v montaži. Vsakega delavca je še posebej zanimala tista delovna faza, ki jo tudi sam opravlja. Opazili smo, da se obrat razlikuje od našega, po strojih in tudi po storilnosti. Delovni pogoji v naši hali so boljši.

Nekatere faze so pri nas bolj razdrobljene in stroji so bolj izkoriščeni. Pri kvaliteti se pa srečujejo z istimi problemi kot mi. Vprašanje je, kdo bo znal te probleme boljše reševati.

V finišu imajo stroj z izredno veliko zmogljivostjo, ki sam dela škatle za pakiranje čevljev. V stroj dajo nasekane kartone, stroj jih pa sam pregiba na vogalih, lepi in v celoti izdela.

Tudi v skladišču smo opazili novost. Videli smo, da večji del čevljev prevažajo z žerjavom, da delavcem ni treba porivati vozičkov.

Obrata za vlivanje PU podplatov pa nismo videli. Med ogledom Planike smo tudi na več mestih vprašali, kakšen je njihov osebni dohodek. Na nekaterih fazah v montaži je prejec večji od naših. Poprečni osebni dohodek za obdobje januar-junij je 4.016.— din, kar pomeni povečanje v primerjavi z istim obdobjem lani za 11,8%. Osebni dohodek junija je 4.331.— din, kar je povečanje 15,8% v primerjavi z junijem lanskega leta.

Obisk v Planiki je bil torej koristen. Videli smo razlike med našim in njihovim delom. Res bi kazalo nadaljevati s takimi izleti, saj se lahko povsod kaj naučimo.

Janko RUPNIK

Izvoz — izdelava obutve »Adidas«

INSTITUT »JOZEF STEFAN« SE PREDSTAVLJA

Recikliranje

Z enako zavzetostjo kot pri uvajanju metod za kontrolo in izdelavi prototipov aparatur za nadzor okolja, se sodelavci instituta lotevajo tudi problemov v zvezi z odpadnimi snovmi, ki nastajajo v kemijski in v drugih industrijskih panogah.

Probleme v zvezi s tekočimi industrijskimi odpadki, ki

jim pravimo tudi tehnološke odpake, rešujejo na ta način, da skušajo najti ustrezne postopke, s katerimi bi odpake očistili do take mere, da bi bilo dobljeno očiščeno vodo možno ponovno uporabiti v procesu. Kot primer take »zaprte« tehnologije naj navedemo obrat za predelavo uranove rude na Zirovskem

vrhu, ki je zasnovan tako, da ne bo izpušal v okolje nikršnih odpadkov.

Po drugi strani pa je možno nekatere nadležne tekoče odpake z ustreznimi postopki predelati v koristne snovi. Tako je npr. skupina sodelavcev Odseka za kemijo fluora na IJS že razvila postopek za predelavo odpadne žveplove kisline, ki je samo v SR Sloveniji nastaja okrog 20.000 ton letno, v amonijev sulfat. S tem je dana možnost, da se namesto 100 tisoč ton nevtralizacijskega blata, ki predstavlja samo po sebi nadležen odpadek, proizvede letno 26.000 ton amonijevega sulfata. Le-ta je namreč pomembna sestavina umetnih gnojil in ga moramo danes še pretežno uvažati. Podobno kot problem omenjenih sulfatnih odpadkov namerava skupina rešiti tudi problem fluoridnih odpadkov.

Skupina SEPO (Skupina za evalvacijo posegov v okolje), ki dela v okviru IJS na najvišjem znanstvenem nivoju, pa rešuje z vso potrebno širino številne probleme, ki se pojavljajo ob novih investicijah ali pa ob že obstoječih industrijskih obratih.

Katere nove štipendije letos

sZa šolsko leto 1977/78 smo razpisali štipendije za naslednje poklice:

- izdelovalec spodnjih delov 10
- šivalec gornjih delov 10
- gimnazija 1

Planirali smo, da bomo v učno razmerje sprejeli 5 učencev za poklic orodjar.

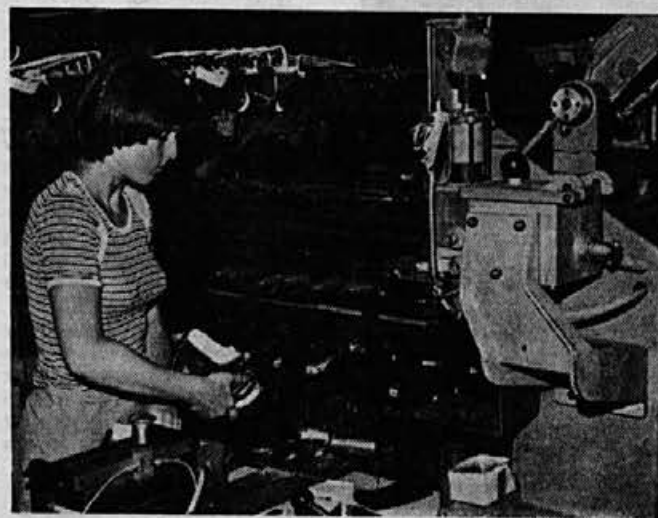
Do 15. 9. 1977 so bile podeljene naslednje štipendije: za šivalca gornjih delov: Marjeta Alič, Bernarda Jereb, Stefica Harželič, Sonja Ušeničnik.

Za gimnazijo: Janez Novak. Dodatno je bila dodeljena še štipendija za srednjo ekonomsko šolo Mojci Lamprecht, ker manjka ljudi s tako izobrazbo.

V učno razmerje za poklic orodjarja pa smo sprejeli naslednje:

- Edi Pečelin
- Mirko Burjek
- Darko Kropin

Septembra bomo obravnavali še nekaj prošenj za ČSIC — za poklic šivalec gornjih delov in izdelovalec spodnjih delov. **Olga FISTER**

Praksa — prvi stiki s proizvodnjo

Kadrovske novice

V zadnjem mesecu je bilo nekaj več sprememb. Delovno razmerje je nastopilo skupaj 9 delavcev in delavk, z delovnim razmerjem pa je prenehalo 30 delavk in delavcev.

V TOZD Obutev Ziri so nastopili delovno razmerje Cvetka Dolenc, Dragica Benedik, Mojca Oblak, Marija Frelh, Dušan Zadravec.

V TOZD Plastika je nastopil delo Drago Mlakar, v TOZD Prodaja, Dubravka Kostel, v Čakovcu in Marijan Kršič, v prodajni Zagreb III., v DSSS je nastopil delo Ivan Štefančič — pripravnik.

V TOZD Obutev so prenehali z delom naslednji: Karla Križnar, Miloš Kopač, Alojzija Ravnikar, Robert Bogataj, Branko Grošelj, Mihael Poljanšek, Andreja Govekar, Vaso Kolenc, Jasna Smeh, Marta Trček, Gorazd Justin, Germana Olga Tavčar, Franja Oblak, Irma Oblak, Janez Novak, Marija Lazar, Mojca Lamprecht, Stefanija Marc ter Jordana Polanc in Marica Rupnik iz obrata Col.

V TOZD Plastika je prenehala z delom Stjepan Velečić.

V TOZD Prodaja so prenehali z delom Stanislav Milinar, ter Radojka Kovačević iz Valjeva.

V DSSS sta prenehala z delom Ludvik Jesenovec in Jelica Diklič.

Iz TOZD Obutev Gorenja vas v TOZD Obutev Ziri je premeščena Jerica Čefarin.

Angelca Filipič

paragrafi § § §

Vprašanje: Kdaj dobi delavec, ki je stopil v NOB 27. 7. 1942, pravico do borčevske pokojnine, če je rojen 23. 3. 1929 in ima 21 let delovne dobe?

Odgovor: Borec NOB pred 9. 9. 1943, ki je star 55 let in ima najmanj 20 let delovne dobe, ima pravico do starostne pokojnine. Borec, ki je v NOB vstopil 27. 7. 1942, to je pred 9. 9. 1943, in je star 54 let ter ima 21 let delovne dobe, ima pravico do starostne pokojnine, ko ima 35 let delovne dobe (ker še ni star 55 let) ali kadar bo star 55 let, to je v našem primeru 23. 3. 1978, ko bo imel več kot 20 let zavarovalne dobe.

Danil VEHAR

Važno je, da delamo kar znamo

Samoupravna kronika — samoupravna kronika — samoupravna kronika — samo

22. 8. DELAVSKI SVET TOZD PLASTIKA

Delavski svet je na svoji 5. redni seji sprejel naslednje sklepe:

Soglasno se potrdi obračun za prvo polletje 1977.

Pri vrtljaku, kjer prihaja do poškodovanih form pri art. 220., ki ga izdelujemo za Obučo Beograd, naj se uvede kontrola, da se ugotovi zakaj prihaja do tako velikih poškodb form.

Delavski svet odobri — naslednje investicije za proizvodnjo plastike:

— 3 črpalke za metilklorid — stroj za brizganje trenmitla

- škarjaste svetilke
- omare za orodje
- mešalec za barvo

Čimprej naj se gre v iskanje ponudb in pripravo dokumentacije za nabavo teh strojev, da bi se začel postopek za uvoz. Nadalje se potrdi poročilo disciplinske komisije, imenuje se komisija za izvajanje zakona o združenem delu v sestavi: Stanko Mrlak, Roman Berčič, Matjaž Demšar, imenuje se razpisna komisija v sestavi: Pavel Nikolceti, Judita Stremfelj, Slavko Kristan, Olga Fister.

V samoupravno interesno skupnost SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino se imenuje delegat Lojze Kopač.

Delavski svet se strinja, da se znesek 41.277,60 din odpiše v breme izrednih izdatkov ter firme Poligalant, ki nam zaradi višje sile ni uspela do časa dostaviti petnih vložkov, ne tožimo.

Stroški reklamacij inozemskega kupca podplatov v znesku DM 139,12 se odpišejo v breme izrednih izdatkov.

V javno obravnavo se da Samoupravni sporazum o organizaciji delovne organizacije in sistemizaciji delovnih opravil. Javna obravnava naj poteka od 1. 9. 1977 do 15. 9. 1977.

23. 8. DELAVSKI SVET TOZD OBUTEV GORENJA VAS

Delavski svet je na svoji 5. redni seji potrdil naslednje sklepe:

Soglasno se potrdi polletni obračun.

Imenuje se komisija za izvajanje zakona o združenem delu v sestavi: Vinko Bogataj, Gregor Pustovrh, Cilka Bohinc. V VIII. enoto Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino se imenuje delegat Lojze Kopač. V javno obravnavo se da Samoupravni sporazum o organizaciji delovne organizacije in sistemizaciji delovnih opravil, ki naj bi potekala od 1. 9. 1977 do 15. 9. 1977.

Nazadnje je bil sprejet še sklep, da vodji TOZD Obutev naklada in razklada kombi skladiščnik Vinko Justin, ker ima to opravilo vpisano v opisu delovnega mesta, pomaga pa mu Janez Lavtar, ki de-

la na delovnem mestu seka- nje defektov. Kombi mora bi- ti naložen do 6.30.

24. 8. DELAVSKI SVET TOZD OBUTEV ZIRI

Delavski svet je na svoji 2. redni seji sprejel naslednje sklepe:

Soglasno se potrdi obračun za prvo polletje 1977.

Potrdi se, da TOZD Obutev Ziri sodeluje pri pokritju znižanja 12. grupe sandal iz sezone pomlad-poletje 1977 v višini proizvodnega dobička, ki je bil vračunan v prvotni maloprodajni ceni, v znesku 669.498,00 din. Za navedeni znesek naj TOZD Prodaja iz da tozdu Obutev Ziri breme- pis.

Odobri se odpis skupnih stroškov v zvezi z reklamirano obutvijo iz sezone jesen-zima 1976/77 in pomlad-poletje 1977, v znesku DM 96.104,12, v breme izrednih izdatkov podjetja.

Stroški reklamacij firme Alpina Sports USA v znesku US\$ 2.417,25 se odpišejo v breme izrednih izdatkov podjetja.

Znesek DM 25.694,10 po fakturi 5054 firme EHRL München se odpiše v breme izrednih izdatkov podjetja.

Delavski svet se strinja, da se za ekonomsko ceno omogoči delavcem, ki nimajo urejene prehrane in so se preselili v Ziri iz drugih krajev, da malicajo v naši kuhinji, tudi v izmeni, v kateri ne delajo.

Potrdi se poročilo disciplinske komisije.

Za novo halo in skladišče pomožnega materiala se nabavijo police v vrednosti približno 165 milijonov din. V samoupravno interesno skupnost SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino se imenuje delegat Lojze Kopač. V javno obravnavo se da Samoupravni sporazum o organizaciji delovne organizacije in sistemizaciji delovnih opravil. Javna obravnava naj poteka od 1. 9. 1977 do 15. 9. 1977. Imenuje se 3-članska komisija za medtozdovske odnose v sestavi: Vinko Podlipnik, Marija Justin in Jaka Bogataj.

Potrdi se sklep, da se stroški reklamacije v znesku US\$ 1.195,50 firme EMS iz USA, odpišejo v breme izrednih izdatkov podjetja.

24. 8. DELAVSKI SVET TOZD PRODAJA

Delavski svet je na svoji 4. redni seji sprejel naslednje sklepe:

Soglasno se potrdi obračun za prvo polletje 1977.

Potrdijo se sklepi odbora za izobraževanje:

— Stroški šolanja se povrnejo tistim delavcem v TOZD Prodaja, ki to izobrazbo dejansko potrebujejo, in sicer prodajalcem za pridobitev kvalifikacije; poslovodjem pa za pridobitev VKV oz. temu ustrezno šolsko izobrazbo.

— stroški šolanja se ne povrnejo več za šolanje, ki je

že končano, oz. za nazaj, tem- več samo sproti.

— Ankici Pekač se stroški šolanja ne povrnejo, ker na sedanjem delovnem mestu ne potrebuje komercialne šole.

— Josipu Kasalič, ki obiskuje šolo, ki mu bo dala izobrazbo, ki jo potrebuje na sedanjem delovnem mestu, se stroški šolanja povrnejo od dneva podpisa pogodbe.

— Janezu Kavčiču se povrnejo stroški šolanja na poslovodski šoli.

Za gradnjo zaklonišča za prodajalno obutve Ljubljana IV., Cigaletova 4/a, bomo

sprememba že izdelanega projekta.

Da bodo delovna mesta vodje rejonov čimprej zasedena, mora iziti razpis. Pogoji za zasedbo tega delovnega mesta so v sistemizaciji delovnih opravil.

Osebnih dohodki vodje rejonov bodo obračunani po poprečju

a) če delovno mesto vodje rejona zasede poslovodja, bo prejem osebnih dohodek po svojem poprečju

b) če zasede delovno mesto vodje rejona nekdo drug, bo

dovolj dokazov. Treba je napeti vse sile, da se taka dogajanja preprečijo, za napake pa se mora zbrati dovolj dokazov in jih posredovati komisiji za osebno odgovornost.

Za člane komisije za analitično oceno delovnih opravil so bili imenovani: Ivan Capuder, Silva Pivk, Stjepan Novoselec in Karel Florjančič.

26. 8. 1977 SKUPNI DELAVSKI SVET

Na svoji 14. redni seji je sprejel naslednje sklepe: Soglasno so potrdili polletni obračun, ki je uspešen za celotno delovno organizacijo. Delavski svet soglaša, da gremo v iskanje možnosti za organiziranje firme v industrijski coni, s tem, da se direktorja zadoži, da preišče utemeljitve za tako potezo. O vseh nadaljnjih ukrepih naj se obvešča skupni delavski svet. Potrdijo se sklepi komisije za nagrajevanje, in sicer:

— delavcem v mehanični delavnici se za 88 ur pripravljenosti v enem tednu prizna 10 nadur.

— potrdi se obračun osebnih dohodkov za dijake in študente, ki so bili za določen čas zaposleni v delovni organizaciji, in za delavce, ki pridejo iz posebne šole,

— pritožba iz sekalnice — namestitev okvirjev, se trenutno reši negativno, ker še sedaj ni izdelanih nekkih stvarnih meril, ki bi jih lahko uporabili pri presoji zahtevnosti dela,

— v seznam delovnih mest in opravil se vpiše delovno mesto: »organizator prodaje«, »referent za odpremo II«, »referent za prometni davek«, »referent za odpremo I«, črna pa se DM »vodja analiz prodaje« in DM »disponent prodaje«.

— Do 1. 1. 1978 se ne vpišuje novih delovnih opravil, oz. se ne upoštevajo predlagane spremembe grup delovnih opravil,

— do 1. 1. 1978 bo komisija za nagrajevanje delovala še v obstoječem sestavu.

Potrdijo se vsi sklepi odbora za izobraževanje, in sicer:

— za šolanje na ČSIC se podeli štipendije štirim kandidatom, za šolanje na ESS pa enemu kandidatu,

— Romanu Bajcu se omogoči podpis posojilne pogodbe in s tem odplačevanje štipendije po končanem šolanju.

— Povrne se polovica stroškov za udeležence ekskurzije, ki jo je organizirala Visoka šola za organizacijo dela v Kranju.

V javno razpravo se da Samoupravni sporazum o načinu in postopkih za pridobitev stanovanjske pravice ter dodelitev posojila za gradnjo in nakup stanovanj, ki naj teče do konca septembra,

(Nadaljevanje na 7. strani)

Kvalitetno delo — uspeh zagotovljen

prispevali vsoto, katera nam bo pripadla po merilu lastništva.

Za rekonstrukcijo in adaptacijo prodajalne Zagreb I., Ilica 24 naj se izdela projekt, a dolžnost projektanta je, da bo projekt potrjen od Regionalnega zavoda za zaščito kulturnih spomenikov.

Izdelati se mora projekt za obnovo fasade in adaptacijo prodajalne v Trbovljah.

Takoj se mora izdelati projekt za rekonstrukcijo celotne stavbe prodajalne obutve v Varaždinu, ki bi lahko za adaptacijo pričel po novem letu. To je dopolnitev in

prejemal osebne dohodke po poprečju vseh poslovodij tistega rejona, katerega bo dobil.

Komisija za razpis naj ostane v isti sestavi kot je bila pri razpisu za vodjo TOZD Prodaja in vodjo MPM, in sicer: Silva Pivk, Miha Govekar, Franc Pečelin, Ivo Likar, Raca Pero.

Sklep o poprečju osebnih dohodkov bo veljal do novega pravilnika. Tedaj se mora, poleg poprečja poslovodje, všteti še druge elemente nagrajevanja.

Predlog za premostitev tov. Veliša Radosavljevića ni bil sprejet, ker za premostitev ni

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ured

V razgovoru so sodelovali: Ferdinand BUH, sekretar SO Škofja Loka, Narcisa ZNIDAR, vodja INDOK centra Škofja Loka, Pavle OKORN, predsednik sveta INDOK centra Škofja Loka, Marjan KOČEVAR, član informativne skupine v KS Žiri, Marja MACEK, vodja samoupravne delovne skupine v TOZD Plastika, Franc OBLAK, vodja samoupravne delovne skupine v težki montaži, Tone MOZINA, predsednik skupnega delavskega sveta Alpine in Neško PODOBNIK, v. d. vodje informacijske službe Alpine.

Razgovor sta vodila Vladimir PIVK in Majda JESENKO, zapiske je pripravila Anuška KAVČIČ.

1. Kakšni so vaši načrti INDOK centra v Škofji Loki, kateri so največji problemi?

Narcisa ZNIDAR:

Naš načrt je zelo širokopo- tezen. Sedaj že vidimo, da veliko stvari ne bomo mogli tako izpeljati kot smo si zamislili. Ob polletju smo pregledali uresničitev zastavljenih nalog. Največ pozornosti smo posvetili informativnim skupinam v krajevnih skupnostih.

V drugem polletju bomo večjo pozornost posvetili delovnih organizacijam, oziroma povezovanju delovnih organizacij s krajevno skupnostjo.

Nameravamo tudi zasnovati občinsko glasilo in po možnosti organizirati lokalno radijsko postajo. To pa ne pomeni, da bomo imeli oboje, ampak le eno od teh dveh možnosti. Odločili se bomo za tisto možnost, ki bo bolj smotrna za občino Škofja Loka, odvisno seveda tudi od finančnih in kadrovskih možnosti.

Ena od nalog občinskega INDOK centra je tudi organizirati posvet o celovitosti sistema informiranja v občini Škofja Loka.

Najprej se bomo dogovarjali po posameznih krajevnih skupnostih in uredniki časopisov.

Ta posvet naj bi odgovoril na vprašanje, kako povezati krajevno skupnost, delovne organizacije, družbenopolitične organizacije, samoupravne interesne skupnosti na ravni občine v celovit sistem informiranja. To je dosti zahtevna naloga, glede na to, da imamo le časopis, ki po mojem mnenju ne zadovoljuje zahtev po informiranosti občanov in dogajanja v občini. V tem glasilu je predvsem premalo predhodnih informacij.

V našem INDOK centru težav ne manjka, od tehničnih, do vsebinskih. Največja težava je v tem, ko poizkušamo na različne načine pridobiti čimveč občanov, predvsem članov delegacij v naš center.

Ena od oblik naše dejavnosti je izdajanje Biltena referalnih informacij in oblikovanje povzetkov gradiv občinske skupščine in samoupravnih interesnih skupnosti v Glasu, pred sejo. Te izvođe Glasa dobijo delegat, brezplačno.

Možni so še drugi načini informiranja, ki pa jim nismo posvečati dovolj pozornosti. To so zbori občanov KS, oglasne deske KS in delov-

teh članov v INDOK centru premalo in ko bo v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih sistem utečen, bo potrebno vključiti tudi te.

Svet INDOK centra lahko vpliva sam nase, da najprej

Vladimir PIVK:

Kakšno je vaše mnenje, koliko je INDOK center v Škofji Loki pomagal delavcem in posameznim delegatom?

Narcisa ZNIDAR:

Čeprav smo vzorčni INDOK center v delegatskem sistemu, je naš center namenjen vsem občanom. Prav

vsem občanom je dana možnost, da dobijo na enem mestu dokumente o glavnih dogajanjih. Če dokumenta pri nas nimamo, ga poiščemo tam, kjer je.

Možnost je torej dana, problem pa je v tem, da je ta možnost premalo izkoriščena.

Naša usmeritev pa je še: ne čakati na iskalce informacij, ampak vzbuditi zanimanje za informacije.

Neško PODOBNIK:

Kako ocenjujete odnos ustanoviteljev, preko sveta INDOK centra — do centra?

Pavle OKORN:

Ustanovitelji so preko delegatov zastopani v svetu INDOK centra. Ustanovitelji naj bi bili uvajalci zbiranja gradiva, ki bi ga pošiljali v INDOK center. Kaže se, da je

naredi red pri samemu sebi, tako pa še ustanovitelji, za sedaj ne pošiljajo vseh dokumentov, za katere so se obvezali.

V prihodnosti naj bi bil to center, kjer naj bi se informacije zbirale in bi jih lahko dobivali tako delegati kot ostali, ki bi jih lahko uporabljali, na primer novinarji.

2. Kako ocenjujete vlogo INDOK centra gledano s stališča skupščine in povezave z ostalimi ustanoviteljmi?

Ferdinand BUH:

INDOK centri so nova prva in v informacijskem in skupščinskem sistemu.

INDOK center v Škofji Loki (kot vzorčni) je začel orati ledino pred slabim letom. Njegovo vlogo v skupščinskem sistemu in v dosedanjem delovanju lahko ocenjujemo kot pozitivno. Naj omenim samo eno izmed dejavnosti centra.

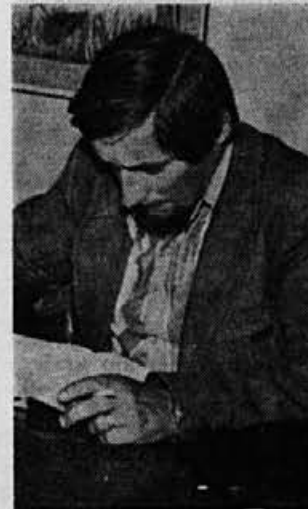
Članom delegacij, delegatom, delovnim ljudem in občanom ter institucijam je z ustanovitvijo INDOK centrov dana možnost, da na enem mestu dobijo vse željene informacije in dokumentacijo, ki jo INDOK center zbira, ureja in hrani. Seveda pa pri tem nastajajo težave, ker ustanovitelji INDOK centra še vedno ne pošiljajo vsega gradiva kot je bilo programsko dogovorjeno. Pogreša se tesnejša povezava ustanoviteljev z INDOK centrom. INDOK center lahko daje informacije le na podlagi prejetega gradiva. Na podlagi zastavljenega koncepta in programa INDOK centra lahko pričakujemo, da bo ta upravičil obstoj, seveda le ob povezovanju in sodelovanju ustanoviteljev in tudi drugih dejavnikov v občini.

3. Kako dela informativna skupina v krajevni skupnosti Žiri in kaj namerava v prihodnje?

Marjan KOČEVAR:

V okviru krajevne skupnosti deluje 3-članska informativna skupina. Najprej smo se poizkušali dogovoriti in izdelati program in načrt zbiranja informacij in se dogovoriti o vsebini informacij, ki bi se zbirale. Program smo predložili zboru delegatov, ki ga je tudi potrdil in se zainteresiral za to, da bi v kraju dobili neko obliko informiranja. Veliko se govori o predhodnem informiranju delegatov, kar bi bilo nujno izpeljati. Problem pa je, kako zagotoviti zbiranje. Treba bo dobiti nekoga, ki bi skrbel, da bi te informacije prihajale pravočasno, da bi imeli čas, da o stvareh razpravljamo prej, preden sklepamo.

Občani tudi niso dovolj informirani, o čem razprav-

ljajo njihovi delegati. Da bi dobivali te informacije in jih tako posredovali drug drugemu, je potrebno zagotoviti tudi neka finančna sredstva in način informiranja. Lahko bi bili to neki »informatorji«, ali nek krajevni časopis.

Z zastavljenim konceptom bomo sedaj nadaljevali, kljub temu, da se porajajo še problemi, kot so na primer kadri. Ali bomo morali v krajevni skupnosti zaposliti še nekoga, ki se bo ukvarjal s tem; tega za sedaj še ne vemo. Ko pa bomo postavili zahtevo po zbiranju informacij, se bodo verjetno pojavili še dodatni problemi.

Pavle OKORN:

Najprej je treba odbiti misel, da bi v krajevni skupnosti dodatno zaposlovali, četudi gre za informiranje.

Informativna skupina naj bi bila tista, ki bi zbirala in posredovala te informacije. V to dejavnost bo nujno najprej vključiti tudi tajnika krajevne skupnosti, ki bo vsa vabila in materiale, ki bi prihajali, zbiral in jih vlagal.

Tudi dodatnih stroškov s tiskanjem nekega časopisa ne smemo delati. Priporočal pa bi tesnejšo povezavo med krajevno skupnostjo in internim časopisom Alpine, Delom-življenje.

Narcisa ZNIDAR:

Poudarjam, da je treba ta dva sistema (INDOK center Alpine in informiranje v KS), povezati med seboj. Povezava pa bi bila glasilo Delo-življenje, ki bi hkrati povezovalo delavca proizvajalca in občana potrošnika v KS Žiri.

Problem pa je, kako v to povezavo še ostale delovne organizacije v KS Žiri.

Tukaj je več možnosti. Ena je ta, da bi še ostale delovne organizacije nekaj prispevale k izdajanju tega časopisa, Alpina pa bi zaposlila še kakšnega novinarja in bi tako Delo-življenje razširili in objavljali tudi informacije iz ostalih delovnih organizacij v kraju.

Verjetno pa bi bilo potrebno, da bi tak časopis izhajal štirinajstdnevno.

Neško PODOBNIK:

Pri nas že izhaja tedenski informator, možno pa je da tudi v drugih delovnih organizacijah ali krajevnih skupnosti objavljajo tedensko.

Mi smo že organizirali poizkusno oddajo po zvočniku. Če bi to steklo, bi tudi preko teh obravnavali krajevne probleme.

Potrebno bi bilo tudi, da bi se v tako veliki krajevni skupnosti kot so Žiri, ustanovile informativne skupine po vaseh, ulicah ipd.

Tu bi lahko reševali skoraj vsa pomembna družbena vprašanja, s tem da bi na te

sestanke vabili tudi tiste, ki posamezne probleme bolje poznajo, to je delegate, predstavnike posameznih organizacij, krajevne skupnosti, itd.

Narcisa ZNIDAR:

Menim, da je bolje imeti eno informativno skupino, ta pa mora biti dovolj delovna in prilagodljiva. V njej naj bodo predvsem mladi ljudje, da bi se lažje sestajali. Prva naloga informativne skupine bi bila, da se dogovori z vsemi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, društev, predstavniki sveta krajevne skupnosti, delovnih organizacij, da bodo vsi pošiljali vabila in gradiva tajniku KS, ki bi zbiral to gradivo. S tem

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ure

bi omogočili, da bi se na enem mestu vsakdo lahko seznanil z dogajanjem v krajevnih skupnostih.

4. Vaše prve izkušnje v delu samoupravne delovne skupine?

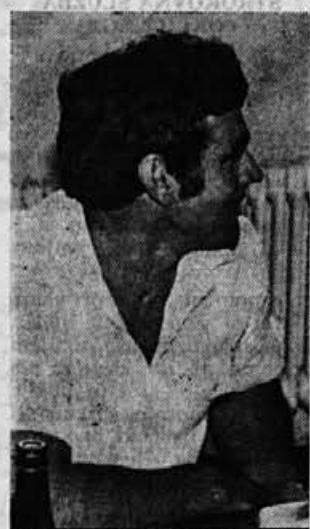
Marta MACEK:

Kakšnih posebnih sestankov nismo imeli, vendar smo za stvari, ki so bile v javni razpravi, napisali pripombe in jih posedovali informacijski službi. Sedaj je najbolj aktualna tema obravnavanje meril o delitvi osebnih dohodkov in analitična ocena. Tu se je pojavilo precej vprašanj in na nekatere smo že dobili odgovor. Obrnili smo se na informacijsko službo, oziroma na vodjo kadrovske službe, ki se ukvarja z analitično oceno.

Problem je, ko smo premalo strokovno usposobljeni, in potrebno bi bilo še dodatno izobraževanje vodij samoupravnih delovnih skupin.

Dobro bi bilo, da bi se pripombe čimbolj sprotne reševale,

ukrepamo. Večkrat se zgodi, da pripombe so, vendar se naprej ne posredujejo in tako dostikrat ostanemo brez odgovora.

Res, samoupravne delovne skupine so se ustanovile, vendar premaknilo se še ni dosti.

Nekjo PODOBNIK:

Nujno je, da zaradi sestankov samoupravnih delovnih skupin ne bi ustavljali proizvodnje in bi se o vsem morali pogovoriti sproti in brez posebnega sestankovanja.

Res je, da se v praksi delo samoupravnih delovnih skupin še ni dosti premaknilo, vendar obstaja nekaj bistvenih razlogov za to:

- premajhna usposobljenost vodij;
- pomanjkljivo sodelovanje med informativno službo in samoupravnimi delovnimi skupinami;
- neutečenost sistema;
- premajhna zainteresiranost.

6. Kako gledate kot predsednik skupnega delavskega sveta na informiranje v Alpini?

Tone MOZINA:

Na informiranje v Alpini lahko gledam z dveh gledišč: kot predsednik skupnega delavskega sveta, ali kot delavec, zaposlen v delovni skupnosti skupnih služb. Če gledam na informiranje kot predsednik skupnega delavskega sveta, je to informiranje kolikor toliko v redu. Po drugi strani pa nikakor ne.

lavskega sveta, ali kot delavec, zaposlen v delovni skupnosti skupnih služb. Če gledam na informiranje kot predsednik skupnega delavskega sveta, je to informiranje kolikor toliko v redu. Po drugi strani pa nikakor ne.

Naj navedem primer o slabi informiranosti skupnega delavskega sveta.

Na delavskem svetu smo odločili, kako bo z zdravstvom v Žireh. Sprejeli smo samoupravni sporazum in odvedli sredstva. Čez pol leta smo zopet postavili vprašanje, kaj je z zobozdravstvom, ko se ni nič premaknilo na bolje. Nihče ni vedel odgovora.

Kot pomeni, da informacije ne potekajo v obeh smereh. Gradivo v zadnjem času dobijo vsi člani DS do časa, da lahko še preberejo in na delavskem svetu ustrezno sklepajo.

Kot navaden delavec pa bi lahko povedal, da je informiranje v DO še precej pomanjkljivo. Predsednik delavskega sveta je dostikrat premalo informiran in tudi ni strokovno usposobljen, da bi lahko tolmačil gradivo.

7. Kaj predvidevate, da bi informacijska služba obvela

dala celovitost informiranja v vsebinskem in organizacijskem pogledu?

Nekjo PODOBNIK:

Sodim, da je informativna skupina, ki smo jo osnovali ena izmed največjih možnosti, da se informiranje izboljša, čeprav ni edina možnost med delavci Alpine za primerno pripravo delavcev in odločanje.

Normativno smo informacijsko službo nekako uredili, pravilnik in priloge o zbiranju in posredovanju gradiva smo dali skozi javno obravnavo. Sedaj pa je treba te stvari izpeljati v praksi. Če hočemo priti do informacije, ki bo združevala širše interese delavcev Alpine, moramo izhajati iz samoupravne delovne skupine. To bomo morali doseči s pomočjo sodelovanja znotraj TOZD in posredovanja informacij in obveščati tudi ostale delavce. Tukaj je še nekaj problemov, ker tega sistema nismo še nekako navajeni.

Konkretno za to sodelovanje med drubenopolitičnimi

organizacijami in za oživitve samoupravnih drubenopolitičnih jeder, načrtujemo razgovor na ravni delovne organizacije, ko naj bi se predstavniki drubenopolitičnih organizacij poizkušali dogovoriti, kako bi pomagali organizirati samoupravno dogovarjanje nasploh in zmerom in uveljaviti sistem, da bi zadeve tokle kot stalni samoupravni dogovor.

V planu imamo tudi razgovor z vodji samoupravnih delovnih skupin. Naslednji problem je dotok informacij strokovnih delavcev in služb. To je sedaj še na začetku in mislim, da bo poleg tega, da je bilo gradivo, ki je obravnavalo to sodelovanje v javni razpravi, še več stvari, ki jih bo potrebno graditi. Glede statusa službe, bo verjetno še nekaj vprašanj.

Zavedati se moramo, da moramo določene oblike informiranja čimbolj organizirati.

Gre predvsem za oblikovanje medijev, ki jih že imamo, pa še ne delujejo tako, kot bi morali.

— samoupravna kronika — samoupravna kronika —

(Nadaljevanje s 5. strani)

— potrdi se tudi točkovna lista prosilcev za dodelitev stanovanj na uporabo in stanovanjskih posojil.

Soglasno se sprejme pravilnik o odbiranju, hranjenju in materialnem varstvu arhivskega in registraturnega gradiva v DO Alpina in navodila o oddajanju gradiva in delo v arhivu DO Alpina Žiri.

Potrdi se poročilo disciplinske komisije, imenuje se komisija za inovacije v sestavi: Janez Fister, Bojan Starman, Peter Mlinar, Dane Vehar, Vinko Podobnik in Janez Spik. Imenuje se razpisna komisija v sestavi: Tone Mlakar, Franc Oblak, Hinko Prosen, Marija Justin in Olga Fister.

Odobri se priznanje nadurnega dela Zibertu Antonu. Podaljša se obračunavanje 5% stimulacije vsem delavcem proizvodnih TOZD in skupnih služb do konca leta 1977. V VIII. enoto Samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino se imenuje delegat Lojze KOPAC.

Delavski svet odobri, da se v dobro izrednih dohodkov TOZD Obutev Žiri knjiži znesek, ki ga je Alpina uspela dobiti v sporu Alpina proti Simecki iz Zagreba.

Krštiteve:

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti je na svoji 7. redni seji dne 30. 8. 1977 obravnavala 11 domnevnih kršitev delovnih obveznosti. V dveh primerih je komisija delavcema v postopku izrekla opomin. Andreju

Grošlju je bil izrečen javni opomin, ker je med delovnim časom brez dovoljenja zapustil delovno mesto in se na delo ni več vrnil in s tem ponovil kršitev, zaradi katere mu je bil že izrečen ukrep. Otonu Zaklju je bil izrečen javni opomin zaradi zamujanja na delo in zato, ker mu je bil zaradi istih kršitev že izrečen ukrep. V petih primerih je komisija sprejela sklep o ustavitvi postopka. Ukrep prenehanja lastnosti delavca v združenem delu je bil izrečen Stefanu Valečiču zaradi neupravičenih izostankov z dela, ukrep prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev pa Petru Jerebu zaradi neupravičenih izostankov z dela zato, ker mu je bil zaradi ponavljanja neupravičenega zamujanja že izrečen ukrep.

Delovna razmerja:

23. seja odbora za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu je bila 8. septembra 1977.

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

Marija Tratnik, pisarniška delavka, je bila razporejena na delovno mesto korespondent za nagrajevanje in izobraževanje v kadrovske službi; za voznika viličarja je razporejen Stane Sečnik; zaradi neuspešnih objav delovnega mesta študij časa — normiranje, pripravi tehnična služba predlog o zasedbi delovnega mesta in predlaga odboru na naslednji seji ustrezno rešitev. Cvetka Jereb se razporeji v tehnični sektor, planski oddelek.

Odbor je pregledal vložene prošnje za delovno razmerje in prošnje rešil v skladu s prostimi delovnimi mesti. Odbor je ugotovil, da je samovoljno izstopila iz delovnega razmerja Marica Rupnik.

Delavki Marinki Gantar je odbor odobril 7 dni izrednega neplačanega dopusta zaradi odprave posledic, ki jih je povzročila strela.

Za snažilke naj se pripravijo podatke o normativih, zaradi dokončne rešitve obremenjenosti in pravilnosti vrednotenja njihovega dela.

24. seja odbora za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu je bila 15. 9. 1977. Sprejeti so bili naslednji sklepi: zaradi nadomeščanja delavk v času porodniškega dopusta odbor potrdi predlog splošno-kadrovske službe o začasni razporeditvi delavk DSSS Milene Mlakar, Marije Klemenčič, Rezke Mivšek, Metke Trček, Mojce Zibert, Silve Mrovlje, Darje Bogataj, Cvete Zerjal in Marte Macek.

Odbor sklene, da se Karolina Likar sprejme v delovno razmerje in razporedi začasno na delovno mesto »strojni knjigovodja«, sprejme se tudi Magda Koren, delavka v šivalnici, v obratu Col. Ostale prošnje so rešene negativno, ker ni prostih delovnih mest.

Odbor je na podlagi poročil vodje vzdrževalnih obratov in šefa splošno-organizacijskega sektorja imenoval komisijo za ureditev odnosov snažilke.

Angelca FILIPIČ

vale, da bi delavci čimprej dobili zadovoljive odgovore.

Večkrat nam pride prav tudi Informator, ki nam v kratkih stavkih prinaša precej zanimivih informacij in tudi napisanih tako, da delavci to razumemo. Vendar se večkrat zgodi, da moramo iskati še dodatne informacije.

5. Ali ste s sodelavci v samoupravni delovni skupini že razpravljali o nekaterih zadevah, ki so bile v javni razpravi?

Franc OBLAK:

Večjega sestanka še nismo imeli. Pri nas na traku je tudi težko organizirati kakšen sestanek, ker zastojev ne sme biti. Verjetno tudi ljudje ne bi bili pripravljeni poslušati, da bi razpravljali o neki stvari.

Res pa je, da se med ljudmi vedno nekaj razpravlja in verjetno bi našli čas tudi za razpravljanje o trenutno najbolj pomembnih vprašanjih. Tudi s strani informacijske službe bi morali biti opozorjeni, kaj naj razpravljamo in kako naj potem

Skrbimo tudi za delavce na Colu

S ciljem, da bi dosegli skladnejši razvoj zdravstvenega varstva z naraščajočimi potrebami delavcev v združenem delu in občanov in kvalitetnejše zdravstveno varstvo v občini Ajdovščina, se je Občinska zdravstvena skupnost Ajdovščina odločila, da predloži vsem delovnim ljudem predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izgradnjo II. faze Zdravstvenega doma v Ajdovščini.

Osnovna zdravstvena služba je organizirana le v Ajdovščini in Vipavi. Na zdravstveni dom Ajdovščina je vezanih več kot 3/4 vseh občanov. Za zadovoljitev vseh potreb bi moralo biti v Ajdovščini 14 zdravnikov splošne prakse in specialistov, 7 zobnih zdravnikov in 68 drugih zdravstvenih delavcev. Dejansko pa imajo le 6 zdravnikov, od tega 3 specialiste in 5 zobnih terapevtov, ter 38 drugih zdravstvenih delavcev. Zato ni čudno, da občani negodujejo zaradi dolge čakalne dobe, gneče v čakalnicah, slabega odnosa zdravstvenih delavcev. S štipendiranjem zdravstvenih delavcev pa nastopa problem pomanjkanja delovnih prostorov in tudi ustrežnejše medicinske opreme. Za osnovno zdravstveno dejavnost je v občini Ajdovščina bore malo prostora. Vsi prostori so pretesni in zasedeni ves dan, tako da za nove zdravstvene delavce enostavno ni prostora za delo.

Za zadovoljitev vseh potreb, vključno z reševalno službo, bi potrebovali okrog 3000 m² nove površine. Te investicije v tem srednjoročnem obdobju ne bo mogoče realizirati, čeprav je Regionalna zdravstvena skupnost Nova Gorica v te namene že namenila 6.120.000 din in računajo, da bodo za stavbo bivše infektiojske klinike iztržili še 1.640.000 din.

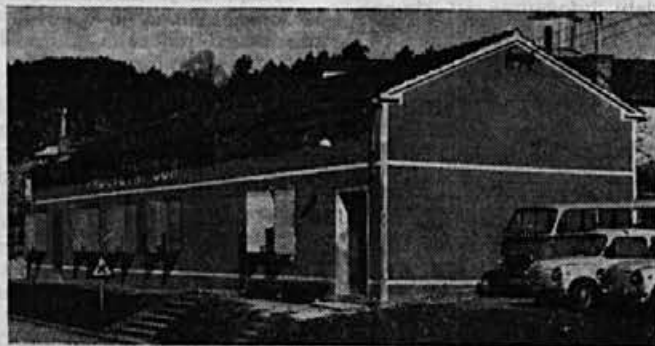
Objekt naj bi gradili v dveh fazah. V prvi fazi bodo reševani samo neodložljivi problemi. Zgrajen naj bi bil objekt s 1800 m². V njem bi bili zagotovljeni dodatni prostori za splošne ambulante, dispanzer za predšolske otroke, dispanzer za šolske otroke in mladino, dispanzer za žene, dispanzer za pljučne bolnike in TBC ter zobozdravstvena dejavnost.

Obenem pa bi se bolj smotrno in funkcionalno uredilo in razporedilo prostore v obstoječem objektu. Prostori pa seveda niso vse, potrebno jih je primerno in strokovno opremiti. Zato bi bilo tudi za te namene in seveda za običajno pohištveno opremo, zagotoviti vsaj minimalna sredstva.

Delavci obrata Col in prodajalne Ajdovščina so se na svojem zboru, dne 14. 9. 1977 odločili, da pristopijo k Samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za izgradnjo omenjene faze zdravstvenega doma Ajdovščina za

obdobje od 1. 8. 1977 do 31. 12. 1980.

Od 1. 8. 1977 bodo udeleženci združevali sredstva iz bru-

Delovni prostori na Colu so tesni in ne ustrezajo vsem potrebam

O poklicnem usmerjanju

Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da je poklicno usmerjanje proces, ki traja praktično vso dobo človekovega življenja. Ali vsaj vso dobo človekovega delovnega življenja in življenja, ko se na poklic pripravlja. Mogoče smo včasih sploh zmotno mislili, da je poklicno usmerjanje samo priprava na poklic. Da v času, ko človek hodi v osnovno šolo, razmišlja tudi o tem kaj bo postal. Ko pa se v neko poklicno šolo vključuje, pa da je proces poklicnega usmerjanja zaključen.

Danes vemo, da je poklicno usmerjanje mnogo širša zadeva. Verjamemo, da se začne že zelo zgodaj, še pred osnovno šolo, da nas spremlja skozi osnovno šolanje, do vključitve v poklicno šolo in skozi vso delovno dobo.

to osebnega dohodka po prispevni stopnji 1%. Od 1. 1. 1978 pa do 31. 12. 1980 pa bo Občinska zdravstvena skupnost Ajdovščina, v soglasju z Občinsko skupščino, usklajevala osnovo in prispevno stopnjo v skladu z gospodarskimi gibanji in dohodkovnimi zmoglostmi v občini Ajdovščina. Marinka TUŠEK

Pred vstopom v osnovno šolo opravljajo vlogo poklicnega usmerjanja hote ali ne hote starši; v času osnovnega šolanja starši in učitelji in vsi ostali vzgojitelji. V tem času tudi že posebna strokovna skupina poklicnega usmerjanja pri skupnosti za zaposlovanje. V času pridobivanja poklica v poklicnih šolah poklicno usmerjajo učitelji teoretičnega in praktičnega pouka; kasneje pa, ko se v delo vključimo, nas delovno okolje še kar naprej poklicno izobražuje in usmerja. Mnogokrat se ponovno odločimo za nadaljnje poklicno izobraževanje. Pridobimo nov poklic in novo delo, ki nas bolj veseli, kot dosevanje. Ali samo stalno izpopolnjujemo samo znanje iz svojega poklica, kar nas vede v vedno večje navdušenje za naš lastni poklic.

Kako pomembno, da se vsak odloči za poklic, ki mu ustreza

Skratka, poklicno usmerjanje je res proces, ki pomaga vsakemu posamezniku, da uresniči samega sebe: iz otroške dobe, preko splošnega osnovnega šolanja, skozi poklicno izobraževanje in izpopolnjevanje ob delu in za delo.

STROKOVNA SLUŽBA POKLICNEGA USMERJANJA

Kakor so vzgojnoizobraževalni zavodi (preprosto: vrtci) strokovne službe za varstvo in vzgojo in šole vseh vrst, strokovne službe za izobraževanje, tako ima skupnost za zaposlovanje strokovno službo za poklicno usmerjanje.

Kaj se to pravi?

To pomeni, da so pri skupnostih za zaposlovanje ljudje, ki so strokovno usposobljeni za pomoč tistim, ki se za poklic odločajo, ki svoj poklic želijo ali morajo spremeniti in tudi za tiste, ki bi s svojega področja želeli pridobiti višjo izobrazbo, kot jo imajo.

Za poklic se običajno odločajo mladi ljudje. Nekateri, ti

so v večini, odhajajo iz osnovne šole v šole, ki že predstavljajo poklicno izobraževanje, torej se morajo poklicno opredeliti že zelo zgodaj: pri svojih 14—15 letih. Nekateri pa se iz osnovne šole odločajo za šole, ki jih poklicno še ne opredelijo: gimnazijci. Ti pa se poklicno odločajo ob koncu srednjega šolanja, pri svojih 18.—19. letih.

Nekateri želijo svoj poklic spremeniti: že so dosegli nek poklic, v katerem pa niso zadovoljni. Kaj bi novega? Mogoče vedo, kaj bi radi, mogoče pa tudi ne in si želijo pogovora o svojih zadregah.

Lahko se zgodi, da kdo mora spremeniti svoj poklic: mogoče zaradi bolezni, invalidnosti... Prizadet, kot je že zaradi tega, mora najti nekaj, kar ga bo kljub vsemu še zadovoljevalo in ga delalo enakovrednega ostalim delovnim ljudem.

Psihologi za poklicno usmerjanje in poklicni svetovalci so po svoji službeni dolžnosti zadolženi, da pomagajo ljudem v opisanih problemih.

A. HABJAN

Z otvoritve razstave Janeza Sedeja — ob 30-letnici Alpine

Krajevni odbor zveze borcev ŽIRI name-rava urediti v stari šoli spominsko sobo — muzej revolucije.

Vse občane pozivamo, da pomagajo pri zbiranju gradiva (fotografije, dokumenti, orožje in drugi predmeti) vse kar je v zvezi z NOB (v Zireh in okolici) ali revolucionarnim gibanjem pred drugo svetovno vojno.

O vašem sodelovanju obvestite Viktorja Ga-ličiča ali Miloša Milnarja.

Krajevni odbor ZB Ziri

Dolgoletni sodelavki Jeli-cii Diklič želimo ob odhodu v pokoj še vrsto let čimboljšega zdravja in dobrega počutja!

Poročili so se:

Danijela Kosmač in Daniel Vehar iz DSSS ter Irena Kavčič in Alojzija Dolinar iz TOZD Gorenja vas. Čestitamo!

Iskrivost in iskrenost sta se tokrat posrečeno znašli v osebnosti prof. dr. Bojana Vrtovca, od leta 1921 našega rojaka izpod zelenega Zirka.

»Spominjam se učitelje Močnikove,« pripoveduje naglo, toda jasno, »kajti prvi razred ljudske šole sem obiskoval v Zireh.

Družina je nato sledila očetu, ki je bil finančar, v druge kraje — Ljubljano, Maribor, Kranj...»

Tako se je mladi Bojan kaj kmalu znašel na razpotju. Oče je želel, da bi postal jurist, fanta pa je vlekla medicina ali pa tehnika.

»Lotil sem se medicine, v katere skrivnosti so me že v rani mladosti nevede vpeljale že žirovske sosedice, ki so rade poklepetale...«

Toda vojna je prekinila studij. Prisilna mobilizaci.

ja, in znašel se je kot pomožni medicinar v Grazu. Toda pri Gdanskju je prestopil na rusko stran in delal v tovarni tankov.

Po vojni je nadaljeval šolanje in diplomiral 1950

v Ljubljani. Najprej je bil asistent na ginekološki kliniki. Leta 1956 je opravil specialistični izpit iz ginekologije in porodništva. Za doktorja znanosti, na temo s področja genitalne tuberkuloze žensk, je bil promoviran leta 1970. Docent je postal 1971.

Od maja 1977 pa je vnaprej habilitirani izredni profesor za ginekologijo in porodništvo.

Morda so mladostne sanje o tehniki in raziskovanju našle svoj odmev v strokovnem delu. Leta 1959 je na Golniku ustanovil oddelek s svojiskim

načinom zdravljenja tuberkuloze ženskih rodil. Nove metode zdravljenja je že nekaj let prej uvedel v zdravilišču Dobrna.

Strokovno se je izpopolnjeval tudi v inozemstvu: Bonnu, Torinu, Pietroli-guru...

Potem mnogi kongresi, pedagoško delo. To je delo, ki ga lahko le preletimo.

Red dela z zlatim vencem leta 1965 pomeni družbeno priznanje njegovih prizadevanj.

Poleg tako široke palete strokovnih del pa ni miroval tudi na drugih področjih.

Pri gradnji Kliničnega centra v Ljubljani je bil predsednik medicinske komisije. Bil je sekretar OO ZK, član univerzitetnega in mestnega komiteja. V sindikatih je predsednik republiškega odbora sindikata zdravstvenih delavcev Slovenije, član predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in član zveznega odbora ter izvršnega odbora sindikata družbenih dejavnosti Jugoslavije.

Zares vrtoglava dinamika človeka, zdravnika, ki je osebno poštenost povezal s strokovnim in družbenim delom.

Pa ni pozabil Zirka, potepanj v Osojnicu, tete Urške, mladostnih prijateljev...

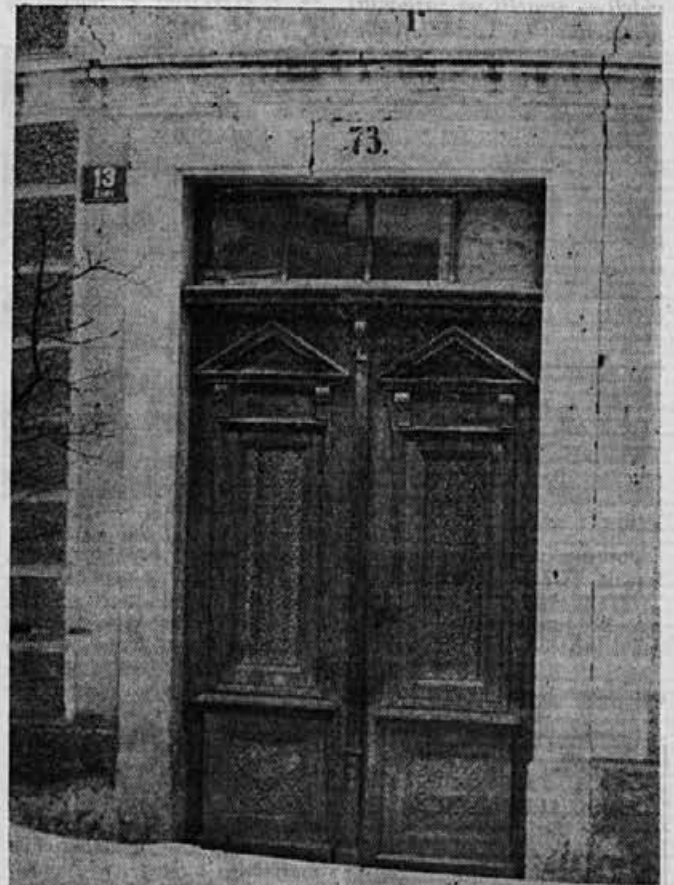
Tekst: Nejk Podobnik
Foto: Franc Jesenko

Pa vendar: kako je s to enakostjo med ljudmi? Tisti, ki stvari politično presoja, bi najbrž odgovoril, da smo ljudje enaki, ne glede na barvo kože, osebno prepričanje, itd. Morda bi še dodal, da je razizem tisti, ki zanika enakost ljudi. Saljivec bi takoj odgovoril, da smo enaki le pred bogom, ki je visoko, in cesarjem, ki je daleč. Torej nismo enaki. Pustimo ob strani politično pojmovano enakost, ki jo večina držav priznava vsaj na papirju, če že v praksi ne gre vse gladko in si oglejmo, v čem in zakaj smo si različni. (Tisti, ki se mu bodo zdele moje misli bogokletne, naj mi, prosim, oprostijo: plima jih je prinesla in oseka odnesla.)

Pred milijoni leti, ko se je človek dvignil nad živalski svet, recimo, je vladala v nekem trenutku popolna enakost. Toda zgodovina nas uči, da so se ti praljudje začeli družiti v horde. In kdo je postal vodja horde? Najbrž ti-

sti, ki je imel najboljše psihofizične lastnosti. Je bil ta enak s sočlani horde? V materialnem pogledu v začetku morda, toda njegove razvitejšie psihofizične lastnosti so izničile enakost, ki smo jo na začetku predpostavili. To je izvirni greh neenakosti. Če bi uporabili današnjo terminologijo, bi rekli: da so rezultati dela pogojili to prvo neenakost. Pozneje ni več zgolj rezultat dela posameznika, ampak njegovih prednikov. Izoblikujeta se temeljna razreda ter s tem generator neprestanih razrednih spopadov, ki tvorijo srž zgodovine. Upori, ki jih vodijo Spartaki, osvajalni pohodi Džingiskanov, ki že dobro vedo, da je moč živeti tudi od tujega dela, Kruppi in šejki krmarijo kolo zgodovine.

Pod Olimpom govorijo o demokraciji, toda ve se za koga. Evropa, ki se odene v plašč katolištva, vztrajno tepa evangelijsko načelo enakosti (Nadaljevanje na 10. strani)

VRATA PRI POLJANŠKU V ZIREH

Vrata, ki jih uokvirja izredno preprost in strog kamnit portal so nastala okrog leta 1900 kot odmev novorenesančnega, historičnega sloga. V bistvu gre za stilno zelo čist izdelek, omenimo le oboje trikotnih »timpapanonov«, ki ju nosijo značilne konzole, oba okvira z rozetno mrežo all pa venec z zobci. Iz stilnega koncepta se izvija le motiv nadsvetlobe, ki v mnogočem ruši monumentalno trdnost. Hkrati pa je talsti motiv tudi že znak novih pogledov na prostor — vrata sicer vežo zapirajo in branljo, hkrati pa že prepuščajo tudi nekaj svetlobe. To pa je motiv, ki ga pri starejših kmečkih ali tudi obrtniških domovih ne srečamo — prišli smo v čas, ko je v mračne veže že začela prodirati svetloba.

Tekst: Dr. Ivan SEDEJ
Fotot: Marjan PIŠLJAR

Slane misli

Tistega dne sem se z družino stiskal na nekaj kvadratnih metrih istrske obale. Sonce, ki je paralo kopreno neba, je s toplimi žarki otipavalo ožgane obline. Brenčanje čolnov in šumi, ki so prihajali iz kamnoloma onkraj zaliva, so ustvarjali dobračevsko domačnost. Kamen ni bil preveč udobno sedalo, le knjiga, ki sem jo slastno prebiral, je lajšala neudobnost. Že dolgo sem si želel, da bi prebral kaj o ali od Alfreda Rosenberga, tega teologa nemštva, ki je človeštvo brez sramu razdelil na večvredne in manjvredne člove-

ške pasme. Da lahko narod, ki je človeštvu poklonil Goetheja, Kanta, Nietzscheja, Bethovna, Gaussa tako poživini?

Kakšen je bil ta nazor nordijske pasme, ki je opravičeval masovna uničenja? Veliko si mi povedal Jonžekovič: toda v meni vedno znova vstajajo krematoriji, obeščanci, kastriranci, posiljenke... in tvoja racionalnost se utaplja v človeški npravnosti, ki je del miene kot roka ali noga.

Prenehaj z branjem. Na moji levi in desni žlobudrajo nemško.

Svoboda. Enakost. Besedi sta tako tesno povezani kot alpinista v steni; če pade svoboda, pade tudi enakost. Pustimo svobodo ob strani, le-ta je potreben pogoj za enakost. Pojem enakosti bom na kratko vzel v precep.

V matematiki se da dokaj hitro sporazumeti, kdaj sta dve količini enaki. Zakaj? Zato, ker je matematika miselna konstrukcija, katere modeli se presenetljivo vklapljujejo v svet resničnosti. Pojem enakosti je eden temeljnih pojmov matematike, a kljub temu za nas ni kaj pri-da zanimiv. Enakost doživljamo, ko vzporejamo avtomobile, plače, hiše...

Slane misli

(Nadaljevanje z 9. strani)

sti in ljubezni. Odslej teče kri le še za svobodo in enakost, bodisi naroda, osebnega prečiščanja, razreda ali posameznika.

Sele meščanstvo pod gesli: egalite, fraternite, liberte (enakost, bratstvo, svoboda), zlo mi na dednosti zasnovano neenakost ter ustvari lasni miselni svet, ki podeseteri tehnološko rast ter s tem omogoči popolno izkoriščanje človeka ter njegovega dela. Liberalizem gnoji rast zanemarjenih delavskih četrti in začno se uničujoči posegi v naravo. Napak pojmovano svobodo in le papirnata enakost prinašata suženjstvo in bedo.

Človek druge polovice 19. stoletja uvidi, da je svoboda posameznika določena s svobodo drugih ter da je podružbljanje sredstev za proizvodnjo edina pot k »naravni neenakosti«, ki — kot smo videli — temelji na različnih priložnostih in pridobljenih sposobnostih, ki se seveda morajo kazati v rezultatih dela.

Mnogi so mislili, da bo proces podružbljanja proizvodnih sredstev in dela, s tem nadaljnje osvobajanje človeka tekel hitreje, predvsem pa, da se bo začel v razvitih državah zahodne Evrope. Revoluciona vrenja v prvih

desetletjih našega stoletja so spremenila predvidevanja.

Osupljivo pa je, da so rahlo socialno pobarvana načela meščanskega liberalizma še vedno dovolj trden jez za preraščanje »podedovane neenakosti«. Eden od razlogov je tudi ta, da zahodnoevropski kapitalistični sistem zelo večje koristi novo znanje v vseh oblikah ustvarjalnega dela. S tem pa vsaj teoretično daje možnost vsakemu, da do skrajnosti razvije in prodaja svoje sposobnosti in pridobljeno znanje.

Toda človeštvo želi več svobode, večje enakost, več socialne pravičnosti. To so danes pojmi, okoli katerih se polarizira svetovna javnost. Vsaka država, vsaka religija, vsaka politična stranka vabi pod svojo zastavo v imenu večje svobode in enakosti.

Kako magično moč imajo te besede in kako razvedroteno se pogosto ponujajo, kadar je treba razgibati množice v svetovnih predmetstvih in vedno številnejše gostoce industrijskih latifundij, naj pove tale preprost primer, ki ga bom položil na jezik partizanskega komisarja. Mlad, zagret komisar, ki je pred vojno veljal za marljivo študenta, je navduševal svoje soborce. Ko je želel v njih srih razplamteti plamen upornosti in predanosti socialistični stvari, je med drugim rekel tudi naslednje:

»Po vojni, vam rečem, tovariši, bomo vsi enaki.« Janez, ki je bil komisarjev sovaščan in je veljal za dobrega pivca in domiselnega veseljak, mu je hitro segel v besedo: »Nak, komisar, to pa ne bo držalo! Pomisli, ko boš ti zaslužil dinar, boš storil vse, da ga boš dal na pravo mesto, jaz pa bom svoje dinarčke še gorke pretopil in pognal po grlu. In čez nekaj časa boš ti imel hišo, pa živino in gozdove, jaz pa slaba jetra in z najino enakostjo ne bo nič.«

Ne vem, kaj mu je komisar odgovoril, toda Janezova misel je vredna razčlemba.

Ceprav je v bistvu šlo v vseh vojnah našega stoletja za globalno porazdelitev zemeljskega bogastva v svetovnem merilu, je ravno težnja po pravičnejši porazdelitvi nacionalnih bogastev, bila tisti motiv, ki je gnal ljudi (in jih še vedno žene) pod zastavo socialističnih revolucij. Težnja po svobodi in enakosti ljudi ni nekaj, kar je prisotno le v današnjem času. Res je le-to, da se morda te težnje pri narodih in posameznikih izraziteje kažejo ter zaradi splošne demokratizacije tudi javno pokažejo. Kaj je trditve, da smo sinovi in hčere istega očeta kaj drugega, kot časa, kjer je ta misel nastala, primerno izražena zahteva, da smo ljudje med seboj enaki. Prav zahteva po ljubezni in enakosti je viza, ki je v krščanstvu utrla pot v propadajoči Rim in s tem v svet.

Da je marksizem prevladujoči nazor današnjega časa, je razlog v tem, ker je uperjen v spreminjanje obstoječega, v smislu vedno večjega osvobajanja človeka. Kjer pa je »marksizem« pozabil na to svoje temeljno poslanstvo, mu ne preostane drugega, kot opreti se na vojaško-birokratski aparat.

Vidite, naš komisar je v svoji zagnanosti naredil eno samo napako. Pozabil je namreč, da se ljudje rodimo z različnimi sposobnostmi, ter da je cilj socialistične revolucije ustvariti pogoje, da bo imel vsakdo možnost razviti svoje prirojene sposobnosti. Ali drugače povedano: v socialistični družbi bodi te delo in rezultat dela temelj »neenakosti«. Odveč je dokazovati, da je pot do tega cilja težka in trnjeva. In če pustimo vse drugo ob strani, lahko mirno priznamo, da težko priznamo tudi na temelju dela porojeno »neenakost«. Potrdilo za to so uravnalovke, ki imajo tudi pri nas vrsto malikov. Vprašamo se lahko, zakaj je temu tako?

Praviloma se z uravnalovko zagotavljajo minimalni osebni dohodki vsem. Tisti manj sposobni dobijo več kot za služijo, nadarjenjši in bolj delovni pa za delo niso motivirani.

Poprečje, kot vedno poprečje, pa dobi skladno s svojim delovnim prispevkom. Ta način nagajevanja se vedno koristi takrat, kadar so »vlade« nestabilne. Je torej cenen in kratkotrajen način za zagotavljanje socialne stabilnosti.

Cenen je predvsem zato, ker ne terja od »vlade« nobenega napora, kratkotrajen pa zato, ker ne spodbuja k večji produktivnosti, kar končno vodi k stalnemu nižanju osebnih dohodkov.

Uravnalovka nosi v sebi usodno slabost. Nosilci napredka so vedno nadarjeni in delovni ljudje. Te pa je potrebno tudi stalno spodbujati k temu, da se bodo razdajali.

Spodbuda pa je lahko moralna in materialna. Moralna se izraža predvsem v tem, da okolica zna ceniti osebni prispevek posameznika k skupnim naporom določene družbene sredine, kar je ena temeljnih potreb človeka.

Druga pa je plačilo za delo. Status človeka v marsičem določa tudi osebni dohodek, ki končno omogoča zadovoljevanje cele vrste ostalih temeljnih potreb človeka. Samo v primeru, ko sovpadata tako ena kot druga oblika spodbujenja, smemo pričakovati, da bo človek storil vse, kar je v njegovi moči tako na delovnem mestu kot v sredini, kjer živi. Edino tak pa lahko koristi družbi.

Družba, ki si želi napredka — in to naša je — mora ustvariti take pogoje, da bi vsakdo gorel z največjim možnim plamenom. Z ustavo in zakonom o združenem delu so dani pogoji, da naredimo korak naprej za moralno in materialno stimuliranje ustvarjalnih sil vsakega izmed nas.

Človeška nadarjenost je po naravi pravičnosti porazdeljena kot druge naravne dobrine in žalosno se piše narodu, ki ne ustvari pogojev za

izkoriščanje te dobrine. Uniformnost (utesnjeno poenotenje) v mišljenju in ravnanju ter teorija »enakih želodcev« sta voda na plamen vsakega napredka.

Ravno dejstvo, da smo si ljudje po sposobnostih in nagnjenih različni, je gonilo napredka. Pomislimo samo, kakšno bi bilo naše življenje, če bi imeli iste poklice, imeli enake želje in vsi enako mišliti.

Čudo narave je predvsem v tem, da je poskrbela za tako pestrost življenjskih oblik, ki sega od enoceličnih organizmov, preko pestrega živalskega sveta, do človeka in s tem tvori potreben krog, katerega trdnost zagotavlja prav ta pestrost.

Torej je težnja za sploščenje zvonaste Gaussove krivulje celo protinaravno ravnanje. (Krivulja ponazarja zakonitost, da je npr. v svetu določen odstotek bolj sposobnih). Družba pa mora z bogastvom pravih in političnih mehanizmov poskrbeti, da bo ta raznolikost tvorila kompozicijsko neoporečen mozaik naroda.

Boleča, mehurjasta koža mi ne dovoli nadaljnega razpredanja misli. Počasi vstanem. Ljudje okrog mene se ubadajo z različnimi opravili: nekateri se nemarno prazijo, drugi balinajo, spet dva si zaljubljena nekaj pripovedujeta, ljudje plavajo, smučajo... kakšna pestrost.

Bogvedi ali ti moji nemški sosesde kdaj razmišljajo o enakosti in svobodi njih samih, če so že vsem vedno dali vedeti kdo je kdo? Neumno vprašanje, kaj?

Viktor ZAKELJ

POPRAVEK

V prejšnji številki je v stavku Poslovni uspeh v prvem polletju obeta dobro letino, nastala napaka.

Popravek: Zaloge repromateriala TOZD Obutev Žiri in TOZD Plastika, so se po stanju 30. junija ZVISALE ZA približno 40%.

»DELO ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23 — n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Maloprodaja in Delovno skupnost skupnih služb.

Ureja ga uredniški odbor:

Ivan Capuder
Martina Gregorač
Majda Jesenko
Vladimir Pivk
Janez Smeh
Alfonz Zajec
Anuška Kavčič — tehnični urednik
Neljko Podobnik — odgovorni urednik

Izhaja mesečno, naklada 1700 izvodov.

Fotografije: Franc Jesenko
Tisk: Gorenjski tisk, Kranj

Načrti in problemi ob začetku šolskega leta 1977/78

Šolsko leto 1977/78 smo pričeli 1. septembra s polno kadrovskega zasledbo, ki smo jo predvideli za to šolsko leto. Pridobili smo dve novi moči, in sicer prof. za angleški in srbohrvatski jezik ter učiteljico za organizacijo podaljšane bivanja. Organizacija pouka je takšna kot lanska, podobno je razdeljen tudi predmetnik. Spremembe so nastale le pri angleškem jeziku in glasbenem pouku. En drugi in en tretji razred pričunjata pouk ob 10.30, sicer pa so višji oddelki vsi dopoldne, po dva nižja pa popoldne. Tu smo naleteli na največje težave, saj večina staršev želi, da njihov otrok zaradi otežkočenega varstva obiskuje šolo dopoldne. Največ težav je bilo v četrtem razredu, saj dopoldanska izmena ni mogla sprejeti vseh prosilcev. Marsikdo od staršev nam je zameril, očital privilegiranost posameznikov, se skliceval na samoprispevek za šolstvo, itd. Tako smo komisijsko ponovno ugotavljali pogoje za varstvo posameznikov ter napravili nekaj zamenjav. To je vsekar najneprijetnejša plat začetka vsakega šolskega leta.

Vseh učencev je 674; oddelek podaljšane bivanja bo

odprt s 1. oktobrom, organizirano je varstvo vozačev od 7. do 19.50. nato od 11.30 do 13. in od 16.45 do 17.30.

Tudi letos so učenci učbenike prejeli v šoli, z zamenjavo. Plačajo le jamstvo v višini 6.— din za učbenik. Delovne zvezke učenci prejmejo v šoli, s tem da jih v celoti plačajo. Ostale šolske potrebnosti so starši lahko nabavili pri Mladinski knjigi, ki je avgusta organizirala prodajo v šoli.

Malica v šoli bo v letošnjem šolskem letu veljala 60.— din mesečno, kosilo za učence od 1. do 4. razreda 15.— din, za učence od 5. do 8. razreda pa 17.— din za obrok. Za socialno ogrožene bodo vse denarne obveznosti oziroma stroški regresirani.

Čudi nas, da starši v večji meri ne koristijo ugodnosti in ne usmerjajo svojih otrok na kosila v šolski kuhinji. Za kakovostno kosilo — to lahko trdimo — cena ni previsoka. V dobro otrok pozivamo vse starše, da svojim zagotovijo kosilo v šoli.

Tudi v letošnjem letu bo delovala cela vrsta krožkov, tako športnih, kot kulturno-umetniških in tehniških.

Največji problem je torej še vedno prostor. To doume-

vamo vsako leto ob začetku šolskega leta. Nekateri starši so celo mnenja, da bi morali pred dozidati nove učilnice — pred telovadnico in vrtecem, kar je sicer nekoliko pretirano, razločno pa kaže na potrebo po novih šolskih površinah. Večini staršev je verjetno znan projekt II. faze gradnje, ki zajema 10 novih učilnic, knjižnico — predavalnico in večnamenski prostor. To je visoka investicija, ki je v treh letih naša krajevna skupnost ni sposobna uresničiti. Po letu 1980 je načrtovan skupni samoprispevek za celotno občino.

To bo edina možnost, da pridemo do ostvaritve celotnega idejnega projekta iz leta 1975.

Do leta 1980 pa moramo rešiti pereč problem v šoli, ki nastane še zlasti od lanskega leta dalje. S prizidavo telovadnice in VVZ je šola izgubila enega od vhodov, za podaljšanje prizidka pa je zmanjkalo sredstev. Garderobe so ostale take, kot so bile, nova je le oprema. Ostal je le en vhod v šolo, širine 1,20 m. Kaj se dogaja v garderobah, ko okrog 700 otrok prihaja in odhaja iz šole, je lahko vsem razumljivo. 700 otrok je za prostor 15 x 7 m

Vhod je ozek, otrok pa je vsako leto več ...

preveč. Ne more biti reda, pričakujemo lahko še naprej zamenjave čevljev in škornjev. Največji problem pa nastane, ko se vseh 700 učencev napoti proti edinemu, 1,20 m širokemu izhodu. To je ozko grlo — zamašek, ki je lahko zlasti nevaren ob morebitnih elementarnih nesrečah. Kaj bi se zgodilo s 700 učenci, na primer ob požaru ali potresu, če bi jih zgrabila panika in bi vsi ho-

tell zapustiti šolsko stavbo?

Vsi krajanje se moramo zavzeti, da se ta pomanjkljivost odpravi čimprej. Načrtujemo podaljšanje samoprispevka do leta 1980. Podaljšanje prizidka in oprema bi nas veljala približno 200 starih milijonov, kar predstavlja eno leto in pol samoprispevka v tej višini kot doslej.

Zato ob zaključku vprašujem vse krajanje, zlasti tiste, ki imate šoloobvezne otroke,

tiste, ki jih boste nekoč imeli in končno tudi tiste, ki ste jih imeli, saj boste kmalu imeli vnuke:

Ali bomo za ceno nekaj starih tisočakov mesečno živeli v večnem strahu, da se bo našemu otroku kaj zgodilo?

Vaš odgovor pričakujemo v mesecu decembru na vašem volišču!

Slobodan POLJANŠEK

Na tleh ne vidiš papirčka

(Nadalj. iz prejšnje številke)

Od Chura navzdol nas je zopet zajel močan vodni pljusk, pa tudi noč je prihajala. Tako smo kljub dobrim cestnim označbam komaj opazili odcep ceste za kneževino Liechtenstein, kamor nas je vodila pot. Samo preko mostu zavijemo, državni grb kneževine, nobenih obmejnih organov, pa smo v drugi državi. Znočilo se je že, ko peljemo skozi prestolnico Vaduz. Knežji grad je visoko na vrhu rebri osvetljen. Ura je že devet, ko smo na cilju v mestecu Schaan, kjer nameravamo prenočiti. V hotelu Post, zraven železniške postaje nas je prijazno sprejela gospodinja že okoli trideset let. Pa tudi streljajke so večinoma Slovenke.

Kneževina Liechtenstein je samostojna kneževina, ena redkih srednjeveških kneževin, ki se ni povezala v večjo državno tvorbo. Do nastopa Hitlerja je bila bolj povezana z Avstrijo, ker jo veže Habzburška dinastija, potem pa se je iz previdnosti raje priključila švicarski suverenosti. Tako tudi uporabljajo za plačilno sredstvo švicarske franke, poštne znamke pa imajo svoje. Vojakov nimajo. Zadnji njihov vojak je umrl pred nekaj leti v visoki starosti kot upokojenec.

V Vaduzu imajo registrirane sedeže podjetij in pisarne

prebrisan mednarodni podjetniki, ker tako plačujejo najmanjše davke, čeprav imajo svoje tovarne ali ladje raztresene širom zemeljske oble. Kneževina pa ima kljub temu zelo izdatne dohodke, tako da so domači državljani razbremenjeni dajatev. Državica nima večjih tovarn, ima pa večje število manjših tovarnic in delavnic, predvsem takih, ki ne kvarijo ali onesnažujejo naravnega okolja.

Izdelujejo predvsem manjše predmete, kot so umetna zobovja, manjše kovinske ali elektrotehnične predmete, plastike in podobno. Tukaj je zaposlenih, tako kot tudi v sosednji Švici mnogo Slovencev.

Največ je natarjev, sobaric, gradbenih delavcev, kuharic, pa tudi zdravniki, dentisti in zobni tehniki, v sosednji Švici pa so tudi znanstveniki in univerzitetni profesorji. Stavbe so večinoma enonadstropne, če so pa višje, so postavljene v okolje, kjer ne vzbujajo pozornosti. Nove stolpnice so postavljene v podnožje planin, da s svojo višino ne kvarijo videza, pač pa se sklapljajo s pokrajino. Hkrati so bolj v zavetju in niso izpostavljene kot čebelnjak poletni vročini, pozimi pa niso navaden hladilnik na odprtem prostoru. Imajo dovolj zraka in naravnega okolja. Pač pravo nasprotje

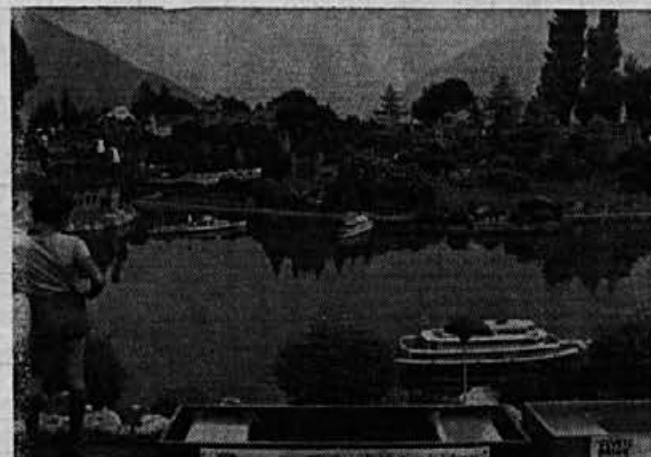
našim slovenskim navadam, da postavljamo stolpnice in naselja na najbolj rodovitna zemljišča, podnožje bregov in same bregove pa zarašča grmovje, plevel in nepokošena trava. V mestecu Schaan so že Rimljani imeli svoj grad — Castel, potem so tu do srednjega veka gospodovali Franki, od 1613. leta je kneževini vladal grof Karel Ludvik. Leta 1699 pa so zavladali Liechtensteinu knezi iz Habzburške veje. Sedanji knez se imenuje Franc Jožef. Kneževina šteje okrog 20.000 prebivalcev, s površino 159 kvadratnih kilometrov. Govorijo v aležanski jezik. Volijo 15 predstavnikov, kateri izberejo izmed sebe vodjo, ki je v pomoč knezu. Kneževina se deli v nižinski in gorati del ali Unter Land in Ober Land.

Po zajtrku se odpeljemo nazaj čez Ren v Švico, in sledimo njegovemu toku, ki je tukaj že kar širok, do veleblagovnice v St. Margrethen. Vendar smo bolj pregledovali in primerjali kot nakupovali. Za sodobne akustične predmete je pač vsakdo imel malo premalo denarja, ostalo kar je pri nas dražje pa se dobi že tudi v sosednjem Trstu in Gorici. Druge robe je pa tudi v naših veleblagovnicah dovolj na izbiro skoraj po isti ceni. Le nekaj drobnarij in že nadaljujemo proti Bodenskemu jezeru. Jezero mejl na Švico, Avstrijo in Nemčijo. Zgornji Ren tukaj zaključl svoj tok. Samo jezero pa je dolgo 64 km in

najširše do 15 km, tako da smo s švicarske obrežne ceste dobro videli nemška obalna naselja.

Od Liechtensteina prehaja pokrajina v vse bolj položno in rodovitno, tako da tu uspeva tudi vinska trta. Podnebje okoli Bodenskega jezera je vlažno in toplo, tako da odlično uspeva sadje, koruza in zelenjava, krompirja pa zaradi prevelike vlage skoraj ni. Pročelja večine hiš so obložena z barvnimi lesenimi ploščami, ker zaradi vlage odpada omet.

Nismo dolgo vozili ob jezeru, kmalu smo skrenili v levo na ogled starega univerzitetnega mesta St. Gallen, ki je oddaljen 10 km od jezera. Mesto, odnosno samostan s cerkvijo je leta 1613 ustanovil misijonar Galus, leta 1709 je bilo mesto požgano in porušeno, 1720; ko je bilo mesto obnovljena, je postalo univerzitetno središče. Po reformaciji, po letu 1700 so se v samostanu naselili menihi iz samostana San Bernardino. Sedanja cerkev Sv. Bernarda je grajena na mestu prejšnje cerkve, v baroku, na prehodu v rokoko.

Ogledali smo si samostansko knjižnico s starimi rokopisi na strojeni oslovski koži z lepimi, natančnimi črkami in tudi ilustrirane z nabožnimi slikami. Vsaka knjiga zase predstavlja največkrat življenjsko umetniško delo meniha prepisovalca. V vitrini knjižnice hranijo tudi balzamirano in posušeno mumi-

slapovi, kjer se praktično konča Bodensko jezero. Pogumnejši in mlajši so se peljali s čolnom do visoke skale, ki štrli mogočno sredi slapov in občudovali bobnenje in penjenje vodnih mas, drugi smo si jih ogledali le z obrežja.

Ivan REVEN
(Se nadaljuje)

Strelci trenirajo

Septembra smo pričell z rednimi treningi v kletnih prostorih osnovne šole. Za strelske sekcije Alpine, Klavdivarja, Etkete in Mizarskega podjetja bodo treningi ob 17. uri.

Do meseca februarja bodo treningi z zračnim orožjem, vsi pa bodo imeli možnost naučiti se streljati z MK puško in redno trenirati z vojaško puško.

Organizirali bomo tudi več prostovoljnih delovnih akcij, saj je naša prva naloga urediti strelišče na Lednicl. Za konec sezone pa bomo po možnosti organizirali skupen izlet na eno od svetovno znanih strelšč.

Strelska družina
TABOR Ziri

Pero Race, poslovodja prodajalne v Travniku je postal zvezni nogometni sodnik

Nagradna križanka

NAGRADE:

1. nagrada 150.— din
2. nagrada 100.— din
3. nagrada 50.— din

Rešitve pošljite najkasneje do 14. 10. 1977; na uredništvo glasila Delo-življenje.

	SPREHTE-VALEC OGNJA	GLAVNO MESTO JORDANIJE	DIKTAT	DOTAKNEN OŠLATAN	PRIPADNIK JUGOSL. MARGA	GODALO	DEL KLOBUKA	BOJAN URŠIČ	PRITOK DONAVE	NARIN	HLADA KRAVICA	ORGAN NEKATERE ŽUŽELK	IME ČLANA ŽAKU (KALEK)	GROF ANG. RDU
	ARABSKI KASTLINSKI OKRABAK	NAJHITR. ŽIVAL	VETRNI JOPIČ	NOVA EKONOMSKA POLITIKA	INDUSTR. KASTLINA									
ORODJE HIZARJA				RIŽEVO ŽGANJE	TLA									
KOHONT														ANTON OCVIRK
VOJAŠKO POROČILO														
VRSTA JEDE														
DRŽAVA V MEHIKI														
	SLUŽBA BRUŠEN KNJIGOVOD.													
CEKIN														
ZVEZA KOMUNISTOV														
OTOK BLIZU BORNEA (SUZU)														
	OSVEŽILNA PISAČA													
FRSNI KOŠ														
STLAČEN														
OZE EZAVA IN JAKOBA														
SLOVEN. FILM														

Priprava kroničnega alkoholika na zdravljenje Zakaj, kdaj, kdo in kako?

Na vsa štiri v naslovu postavljena vprašanja bomo dobili odgovor, ki pa bo v tem prispevku nekoliko enostranski, zadeval bo namreč predvsem pripravo na zdravljenje kroničnega alkoholika v delovni organizaciji. Če bi hoteli temeljito prikazati ves problem, bi morali pritegniti še družino in zdravstveno službo.

Med nami je 10—15% bolnikov, ki so oboleli za socialno kronično boleznijo, ki ji pravimo alkoholizem. Zaradi njihove bolezni trpijo še najmanj trije ali štirje družinski člani, kasneje pa tudi vrsta sodelavcev v delovni organi-

zaciji. V začetku solidno alkoholikovo telesno zdravje prične sčasoma popuščati. Alkohol načne želodec, jetra, srce in ožilje. Še hujši je napad na živčevje, predvsem možgane, ki počasi ali nezadržno propadajo. Alkoholikova produktivnost pada. Izostaja z dela, pogosto je v bolniškim staležu. Delovna organizacija nekaj časa še potrpi, kasneje pa sledijo disciplinski ukrepi, tudi odpoved delovnega razmerja. Neizbežen je telesni in duševni propad alkoholika. Odgovorili smo torej na prvo zastavljeno vprašanje: ZAKAJ?

Ko žena ali mož, starši ali otroci opazijo pri družinskem

članu prve znake kroničnega alkoholizma, je zadnji čas za ukrepanje. Kdaj je to? Tedaj, ko ugotovijo, da nekdo zelo rad popije kozarec ali dva, ga popije na dušek ali pa popiva dan ali več, pa spet daljši ali krajši čas ne seže po kozarcu. Stanje za-svojenosti, ko nekdo pije večje količine alkohola skoraj vsak dan, je že zelo resno. Ko kronični alkoholik pije predvsem močne pijače, oziroma vse kar mu pride v roke, ko ni več sposoben ne družinskega življenja, ne dela v tovarni, takrat pa govorimo že o tistem stanju alkoholizma, ko je res zadnji čas za pomoč in je ta pomoč često neuspešna. Zakaj bi torej pri bolniku-alkoholiku čakali tako dolgo? Odgovorili smo na drugo, v

naslovu zastavljeno vprašanje: KDAJ?

Kroničnemu alkoholiku je dolžan pomagati vsak, ki ugotovi njegovo bolezen. Posebno vlogo igrajo pri tem svojci, socialna delavka in psihologinja v delovni organizaciji, zdravnik ali patronažna sestra. Skušamo mu pomagati, da bi pridobil nazaj svoje zdravje, tako, da se bo sam odločil za zdravljenje. Kako pa, če to odklanja? Strokovno rečemo temu ultimatu.

Kako naj izgleda ultimat v delovni organizaciji? Predpostavljamo, pa tudi sodelavci, ne smejo pogledati skozi prste, ko pride njihov sodelavec na delo vinjen. Morajo mu preprečiti, da bi delal. Lahko se poškoduje ali povzroči tovarni materialno škodo, to pa

je tudi za njih veliko tveganje.

Vedno je treba delavcu izreči prvič pogojno kazen: ostaneš v delovni organizaciji, če se greš zdraviti proti alkoholizmu v enem mesecu. Če ne, sledi ob prvem prekršku izključitev.

Še druge ugotovitve ne smemo prezreti: kronični alkoholik zanemarljivo tudi svoje samoupravne dolžnosti in ne opravlja dobro funkcij v raznih odborih in komisijah, pa še zlab zglede daje drugim.

Vsak bolnik bo potem, ko se je izvekel iz svoje zasvojenosti, hvaležen vsem, ki so mu pomagali, da se je odločil za zdravljenje alkoholizma, čeprav se je mogoče v začetku razburjal in odklanjal pomoč.

dr. Tone KOŠIR